DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SKARBU

Warszawa, dnia 10 marca 1947 r.

Nr 6

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

57

USTAWA

z dnia 22 lutego 1947 r.

o amnestii.

Art. 1. Celem upamiętnienia otwarcia Sejmu Ustawodawczego, wybranego z woli Narodu w dniu 19 stycznia 1947 r., i wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz celem umożliwienia wszystkim obywatelom wzięcia udziału w odbudowie Demokratycznej Polski Ludowej — udziela się sprawcom i uczestnikom przestępstw, popełnionych w kraju lub zagranicą przed dniem 5 lutego 1947 r., amnestii na zasadach, określonych w niniejszej ustawie.

Art. 2. § 1. Puszcza się w niepamięć i przebacza:

1) przestępstwa:

a) udziału w przestępczym związku lub porozumieniu,

b) popełnione w granicach działalności takiego związku lub porozumienia — przez ich członków, uczestników oraz osoby udzielające im pomocy,

— jeżeli sprawca przestępstw, określonych pod lit. a) i b), znajdujący się na wolności, dobrowolnie zaniechał przestępnej działalności i oświadczył o tym władzy bezpieczeństwa publicznego albo uczyni to w ciągu 2-ch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wobec komisji złożonej z przedstawicieli władz bezpieczeństwa publicznego i rady narodowej,

2) przestępstwa, określone w art. 4, 10 i 23 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 192), jeżeli sprawca, znajdujący się na wolności, dobrowolnie złożył władzy bezpieczeństwa publicznego przedmioty, których posiadanie na mocy wymienionych przepisów jest zakazane, oraz przedmioty i narzędzia, służące do popełnienia tych przestępstw, albo jeżeli uczyni to w ciągu 2-ch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wobec komisji, wymienionej w pkt 1,

3) przestępstwa, określone w art. 115 — 120 kodeksu karnego Wojska Polskiego, jeżeli sprawca, znajdujący się na wolności, dobrowolnie stawił się do rozporządzenia właściwej władzy lub uczyni to w ciągu 2-ch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Osoba, która popełniła przestępstwo przewidziane w art. 118 § 3 kodeksu karnego Wojska Polskiego, winna ponadto dopełnić warunków przewidzianych w pkt 1 i 2.

§ 2. Sprawca przestępstwa udziału w przestępczym związku lub porozumieniu albo popełnionego w granicach działalności tego związku lub porozumienia, przebywający zagranicą, winien dopełnić warunków, przewidzianych w przepisie § 1 pkt 1, przed przedstawicielstwem Państwa Polskiego zagranicą (Ambasadą, Poselstwem, Konsulatem, Misją Wojskową) oraz w terminie przez to przedstawicielstwo zakreślonym powrócić do kraju i w ciągu miesiąca od daty powrotu złożyć władzy bezpieczeństwa publicznego dowód zgłoszenia się do przedstawicielstwa.

Art. 3. Puszcza się w niepamięć i przebacza:

1) występki, określone w dekrecie z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa,

2) występki, określone w kodeksie karnym Wojska Polskiego,

3) inne występki, za które ustawa przewiduje niezależnie od kar dodatkowych karę pozbawienia wolności do lat 2-ch lub grzywny albo obie te kary łącznie.

4) wykroczenia,

5) występki skarbowe i przestępstwa podatkowe, za które ustawa przewiduje karę pozbawienia wolności do 6-ciu miesięcy lub grzywnę nie wyższą niż 50.000 zł albo obie te kary łącznie,

6) wykroczenia skarbowe.

Art. 4. W przypadkach, określonych w art. 2 i 3, postępowania nie wszczyna się, a wszczęte postępowanie podlega umorzeniu; kary w całości lub w części nie wykonane, nadto orzeczoną utratę praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych oraz nie ściągnięte koszty i nawiązki darowuje się. Prawomocne orzeczenia co do przepadku mienia albo przedmiotów i narzędzi przestępstwa podlegają jednak wykonaniu; również należy orzec przepadek przedmiotów i narzędzi przestępstwa tudzież mienia, pochodzącego z przestępstwa, lub mienia, którego posiadanie jest zakazane.

Art. 5. § 1. W sprawach o przestępstwa, określone w dekrecie z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa i kodeksie karnym Wojska Polskiego, jeżeli nie stosują się przepisy art. 2 i art. 3 pkt 1 i 2,

1) darowuje się:

   a) kary grzywny oraz kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze nie powyżej lat 5-ciu,

   b) skierowania do oddziału karnego, orzeczone jako kary zasadnicze,

2) łagodzi się o połowę kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze powyżej lat 5-ciu, lecz nie ponad lat 10,

3) łagodzi się o ⅓ kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze ponad lat 10,

4) zamienia się karę śmierci lub karę dożywotniego więzienia na karę 15 lat więzienia.

§ 2. Zasady, określone w § 1, stosuje się także wtedy, gdy kary grzywny i karę pozbawienia wolności orzeczono łącznie.

Art. 6. § 1. W sprawach o przestępstwa nie wymienione w art. 3 pkt 3 i art. 5:

1) darowuje się kary grzywny oraz kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze nie powyżej lat 2-ch,

2) łagodzi się o połowę kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze powyżej lat 2-ch, lecz nie ponad lat 6,

3) łagodzi się o ⅓ kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze ponad lat 6,

4) zamienia się karę śmierci lub karę dożywotniego więzienia na karę 15 lat więzienia.

§ 2. Zasady, określone w § 1, stosuje się także wtedy, gdy karę grzywny i karę pozbawienia wolności orzeczono łącznie.

Art. 7. § 1. W sprawach o występki skarbowe i przestępstwa podatkowe nie wymienione w art. 3 pkt 5:

1) darowuje się nie wykonane w całości lub w części kary grzywny, orzeczone w rozmiarze nie powyżej 50.000 zł, oraz kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze nie powyżej 6-ciu miesięcy,

2) zmniejsza się o połowę kary grzywny, orzeczone w rozmiarze powyżej 50.000 zł, oraz kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze powyżej 6-ciu miesięcy.

§ 2. Zasady, określone w § 1, stosuje się także wtedy, gdy obie te kary w powyższych granicach orzeczono łącznie.

§ 3. Przepisy §§ 1 i 2 stosuje się odpowiednio do przestępstw, polegających na naruszeniu przepisów o daninach publicznych, nie objętych ordynacją podatkową.

Art. 8. § 1. Osobom, które skorzystały z amnestii na podstawie dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 172), łagodzi się zmniejszoną karę w rozmiarze połowy norm, przewidzianych w art. 5, 6 i 7, biorąc za podstawę obliczenia karę złagodzoną. Kara w ten sposób złagodzona nie może jednak być większa od kary, jakaby pozostała przy zastosowaniu przepisów art. 5, 6 i 7 bez uwzględnienia poprzednio zastosowanej amnestii.

§ 2. Do kar zmniejszonych szczególnym aktem łaski stosuje się przepisy art. 5 i 6, biorąc za podstawę karę złagodzoną.

§ 3. Osobom, do których mają zastosowanie przepisy o powrocie do przestępstwa (art. 60 kodeksu karnego 1932 r. i art. 53 § 1 kodeksu karnego Wojska Polskiego), łagodzi się wymierzoną karę w rozmiarze połowy norm, przewidzianych w art. 5, 6 i 7.

§ 4. Przepisy art. 5 pkt 4 i art. 6 pkt 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 9. W szczególnych przypadkach, gdy orzeczono karę pozbawienia wolności, prokurator przedłoży Prezydentowi Rzeczypospolitej wniosek o częściowe lub całkowite ułaskawienie, biorąc pod uwagę okoliczności, towarzyszące popełnieniu przestępstwa, okres jego popełnienia, charakter skazanego, jego wiek oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa.

Art. 10. § 1. Nie stosuje się amnestii do przestępstw:

1) określonych w art. 6, 7, 12 §§ 1 i 2 i w art. 39 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa,

2) określonych w art. 100 kodeksu karnego 1932 r. oraz w art. 85, 90 ,91, 100, 104 i 185 kodeksu karnego Wojska Polskiego,

3) pozostających w związku z przestępstwem, przewidzianym w art. 85 kodeksu karnego Wojska Polskiego,

4) określonych w art. 290 kodeksu karnego 1932 r. i w art. 149 kodeksu karnego Wojska Polskiego, o ile popełnione zostały po dniu 9 maja 1946 r.,

5) określonych w dekrecie z dnia 12 grudnia 1944 r. o zwalczaniu potajemnego gorzelnictwa (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 85), o ile popełnione zostały po dniu 9 maja 1946 r.

6) określonych w art. 11, 12 i 14 dekretu z dnia 25 października 1944 r. o zwalczaniu spekulacji i lichwy wojennej (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 49), zmienionego dekretem z dnia 20 listopada 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 63),

7) określonych w dekrecie z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 69, poz. 377),

8) określonych w dekrecie z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939—1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 237),

9) określonych w art. 1—3 i 6 dekretu z dnia 22 stycznia 1946 r. o odpowiedzialności za klęskę wrześniową i faszyzację życia państwowego (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 46), o ile sprawca w chwili popełnienia przestępstwa pełnił we władzach państwowych naczelne funkcje kierownicze, jak również określonych w art. 5 wyżej wymienionego dekretu.

§ 2. Nie korzystają z amnestii osoby, które:

1) będąc w służbie bezpieczeństwa publicznego dopuściły się przestępstw, przewidzianych w rozdziałach I i II dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa lub w art. 86—88 kodeksu karnego Wojska Polskiego,

2) podlegają odpowiedzialności karnej, przewidzianej dla urzędników (art. 46 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa), jeżeli dopuściły się po dniu 9 maja 1946 r. zbrodni na szkodę Skarbu Państwa, instytucji prawa publicznego, spółdzielni oraz przedsiębiorstw lub organizacji, określonych w powołanym wyżej przepisie, a wysokość szkody przewyższa 100.000 zł,

3) nie dopełniły warunków, przewidzianych w art. 2, jeżeli upłynął termin, określony w tym przepisie,

4) są przestępcami zawodowymi lub z nawyknienia.

Art. 11. § 1. Sąd może na wniosek lub za zgodą prokuratora postępowania nie wszczynać lub wszczęte umorzyć, jeżeli według okoliczności danego przypadku należałoby wymierzyć karę w takim rozmiarze, że podlegałaby darowaniu z mocy przepisów art. 5 lub 6.

§ 2. Jeżeli według okoliczności danego przypadku należałoby orzec karę w rozmiarze nie powyżej lat 10 pozbawienia wolności, Sąd Najwyższy (Najwyższy Sąd Wojskowy) może w szczególnych przypadkach na wniosek Prokuratora Sądu Najwyższego (Naczelnego Prokuratora Wojskowego) zarządzić zaniechanie postępowania lub umorzenie wszczętego postępowania, biorąc pod uwagę okoliczności towarzyszące popełnieniu przestępstwa, okres jego popełnienia, charakter oskarżonego, jego wiek oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa.

§ 3. Przepis art. 4 w części dotyczącej przepadku stosuje się odpowiednio.

Art. 12. § 1. Władze skarbowe właściwe do orzekania mogą postępowania nie wszczynać lub wszczęte umorzyć, jeżeli według okoliczności danego przypadku należałoby wymierzyć karę w takim rozmiarze, że podlegałaby darowaniu z mocy art. 7.

§ 2. Zaniechanie wszczęcia lub umorzenie postępowania wymaga zezwolenia Ministra Skarbu; uprawnienie to Minister Skarbu może przelać na władze skarbowe II instancji.

§ 3. Przepis art. 4 w części dotyczącej przepadku stosuje się odpowiednio.

Art. 13. W sprawach, ściganych z oskarżenia prywatnego lub na wniosek, zaniechanie lub umorzenie postępowania może nastąpić wtedy tylko, gdy oskarżyciel prywatny lub uprawniony do złożenia wniosku nie oświadczy w ciągu mie-

siąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, że żąda przeprowadzenia postępowania.

Art. 14. § 1. W razie zbiegu przestępstw podlegających amnestii sąd stosuje amnestię do kar, wymierzonych za zbiegające się przestępstwa, po czym orzeka karę łączną według zasad ogólnych.

§ 2. W razie zbiegu przestępstwa podlegającego amnestii z przestępstwem amnestii nie podlegającym — kara orzeczona z uwzględnieniem zbiegu lub kara łączna może być złagodzona na zasadach przewidzianych w art. 5, 6 lub 7 z tym zastrzeżeniem, że pozostająca do odbycia kara pozbawienia wolności nie może być mniejsza od kary za przestępstwo nie podlegające amnestii.

Art. 15. Umorzenie postępowania na podstawie przepisów niniejszej ustawy będzie uchylone, jeżeli ten, przeciwko któremu postępowanie toczyło się, oświadczy w terminie miesięcznym od zawiadomienia o umorzeniu, że żąda przeprowadzenia postępowania.

Art. 16. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się odpowiednio do przestępstw, które zakwalifikowano według przepisów dawnych.

Art. 17. § 1. Amnestię stosuje władza, przed którą toczy się postępowanie, albo władza zarządzająca wykonanie orzeczenia, jeżeli nie zastosowano jej już przy wydaniu orzeczenia.

§ 2. W sprawach, określonych w art. 3 pkt 5, amnestię stosuje również właściwa władza skarbowa.

§ 3. W przypadku, określonym w art. 14, amnestię stosuje postanowieniem sąd I instancji właściwy według zasad ogólnych, jeżeli nie zastosowano jej przy wydaniu wyroku.

Art. 18. § 1. Na postanowienia i zarządzenia w przedmiocie stosowania przepisów niniejszej ustawy służy zażalenie do jednej bezpośrednio wyższej instancji.

§ 2. W postępowaniu przed władzami administracyjnymi przepis § 1 stosuje się odpowiednio, przy czym zażalenia rozstrzyga ostatecznie władza bezpośrednio przełożona nad władzą zarządzającą wykonanie orzeczenia.

Art. 19. W przypadku, gdy osoba, która skorzystała z amnestii stosownie do przepisów art. 2, w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy popełni nowe przestępstwo tego samego rodzaju, co określone w wyżej wymienionych przepisach — sąd, wymierzając karę za nowe przestępstwo, nie może orzec kary niższej od podwójnego najniższego ustawowego wymiaru kary przewidzianego za dane przestępstwo, nie przekraczając jednak ustawowej granicy danego rodzaju kary.

Art. 20. W razie umorzenia postępowania na podstawie przepisów niniejszej ustawy koszty ponosi:

1) w sprawach, toczących się z urzędu — Skarb Państwa z wyjątkiem kosztów, wymienionych w art. 587 lit. h) kodeksu postępowania karnego;

2) w sprawach z oskarżenia prywatnego — każda ze stron i Skarb Państwa w granicach wydatków przez siebie wyłożonych; zaliczki zwraca się w kwocie pozostałej po pokryciu kosztów postępowania.

Art. 21. Wykonanie niniejszej ustawy poruca się Ministrom: Sprawiedliwości, Obrony Narodowej, Bezpieczeństwa Publicznego, Skarbu, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Spraw Zagranicznych — każdemu w jego zakresie działania.

Art. 22. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

I Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

II Wiceprezes Rady Ministrów:
Antoni Korzycki

Minister:
Wincenty Rzymowski

Minister:
Wincenty Baranowski

w/z Minister Obrony Narodowej:
Piotr Jaroszewicz

Minister Administracji Publicznej:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

Minister Bezpieczeńska Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Jan Dąb-Kocioł

Minister Aprowizacji i Handlu:
Włodzimierz Lechowicz

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Kazimierz Rusinek

w/z Minister Oświaty:
Halina Kuczkowska

Kierownik Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zgranicznego:
Ludwik Grosfeld

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Leśnictwa:
Bolesław Podedworny

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek

Minister Zdrowia:
Tadeusz Michejda

w/z Minister Kultury i Sztuki:
Leon Kruczkowski

Kierownik Ministerstwa Informacji i Propagandy:
Feliks Widy-Wirski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 25 lutego 1947 r. Nr 20, poz. 78).

58

USTAWA

z dnia 22 lutego 1947 r.

o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy.

Art. 1. Upoważnia się Rząd do wydawania dekretów z mocą ustawy według zasad ustalonych w przepisach art. 4 ustawy konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 71) na okres od dnia zamknięcia sesji Sejmu Ustawodawczego, otwartej w dniu 4 lutego 1947 r., do dnia otwarcia następnej sesji Sejmu.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

I Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

II Wiceprezes Rady Ministrów:
Antoni Korzycki

Minister:
Wincenty Rzymowski

Minister:
Wincenty Baranowski

w/z Minister Obrony Narodowej:
Piotr Jaroszewicz

Minister Administracji Publicznej:
Edward Osóbka Morawski

Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Jan Dąb-Kocioł

Minister Aprowizacji i Handlu:
Włodzimierz Lechowicz

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Kazimierz Rusinek

w/z Minister Oświaty:
Halina Kuczkowska

Kierownik Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Ludwik Grosfeld

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Leśnictwa:
Bolesław Podedworny

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek

Minister Zdrowia:
Tadeusz Michejda

w/z Minister Kultury i Sztuki:
Leon Kruczkowski

Kierownik Ministerstwa Informacji i Propagandy:
Feliks Widy-Wirski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 25 lutego 1947 r. Nr 20, poz. 79).

59

DEKRET

z dnia 3 stycznia 1947 r.

o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, zwany w skrócie P. Z. U. W., prowadzi działalność ubezpieczeniową na obszarze Państwa Polskiego w zakresie określonym dekretem z dnia 3 stycznia 1947 r. o uregulowaniu ubezpieczeń rzeczowych i osobowych (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 23).

2. Ubezpieczenia prowadzone przez P. Z. U. W. dzielą się na następujące działy:

I. Dział przymusowych ubezpieczeń rzeczowych, obejmujący ubezpieczenie budowli od ognia.

II. Dział umownych ubezpieczeń rzeczowych.

III. Dział umownych ubezpieczeń osobowych.

3. Poza działalnością ubezpieczeniową P. Z. U. W. prowadzi działalność zapobiegawczą.

Art. 2. 1. W dziale przymusowych ubezpieczeń rzeczowych przedmiot i zakres ubezpieczenia, wzajemne prawa i obowiązki stron oraz sposób tworzenia kapitału zapasowego i rezerw, podziału nadwyżki i pokrywania niedoboru określi rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

2. W działach umownych ubezpieczeń rzeczowych i osobowych rodzaje ubezpieczeń oraz

ich ogólne zasady, sposób tworzenia kapitału zapasowego i rezerw, podziału nadwyżki i pokrywania niedoboru określą rozporządzenia Ministra Skarbu.

3. Zasady działalności zapobiegawczej, prowadzonej przez P. Z. U. W., określi rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 3. 1. P. Z. U. W. jest instytucją prawno-publiczną, opartą na wzajemności, mającą na celu ogólną użyteczność.

2. P. Z. U. W. jest osobą prawną.

3. Siedzibą P. Z. U. W. jest m. st. Warszawa.

ROZDZIAŁ II

Ustrój P. Z. U. W

Art. 4. 1. Naczelnymi organami P. Z. U. W. są rada P. Z. U. W., jako organ kontroli społecznej, oraz zarząd główny, którego zakres działania określa statut organizacyjny.

2. Lokalnymi organami P. Z. U. W. są oddziały wojewódzkie i inspektoraty powiatowe.

Art. 5. 1. Rada P. Z. U. W. składa się z członków powoływanych na 3 lata w następujący sposób:

a) wojewódzkie rady narodowe oraz miejskie rady narodowe miast: Warszawy i Łodzi wybierają po jednym członku,

b) 4 członków powołuje Minister Skarbu spośród kandydatów przedstawionych w podwójnej ilości przez następujące organizacje: 1 członka — spośród kandydatów przedstawionych przez centralne organizacje spółdzielcze, 1 członka — spośród kandydatów przedstawionych przez Związek Samopomocy Chłopskiej, 1 członka — spośród kandydatów przedstawionych przez centralną organizację związków zawodowych pracowniczych i 1 członka — spośród kandydatów z grona pracowników P. Z. U. W., przedstawionych przez Związek Zawodowy Pracowników Bankowych, Kas Oszczędności i Ubezpieczeń,

c) 4 członków powołuje Minister Skarbu, a mianowicie: 2 członków spośród znawców zagadnień ubezpieczeniowych oraz 2 członków na wniosek Ministra Administracji Publicznej spośród znawców zagadnień pożarnictwa.

2. Członkowie rady P. Z. U. W. mogą być wybierani lub powoływani jedynie spośród ubezpieczających się lub ubezpieczonych w P. Z. U. W. Przepis ten nie dotyczy członków rady powoływanych przez Ministra Skarbu spośród kandydatów przedstawionych przez centralną organizację związków zawodowych pracowniczych, Związek Zawodowy Pracowników Bankowych, Kas Oszczędności i Ubezpieczeń oraz członków rady powoływanych spośród znawców zagadnień ubezpieczeniowych (pożarnictwa).

3. Rada P. Z. U. W. wybiera swego przewodniczącego i zastępcę na całą kadencję. Radę P. Z. U. W. zwołuje przewodniczący rady z własnej inicjatywy lub na wniosek naczelnego dyrektora P. Z. U. W. albo na wniosek przynajmniej 8 jej członków.

4. Do ważności zebrań rady P. Z. U. W. potrzebna jest obecność przynajmniej 12 członków.

5. W sprawach podlegających decyzji rady P. Z. U. W. (art. 6) naczelny dyrektor przedkłada radzie wnioski.

6. Rada P.Z.U.W. ma prawo inicjatywy w sprawach wymienionych w art. 6 i jest obowiązana do wydawania opinii w sprawach, które jej przedstawi do zaopiniowania naczelny dyrektor lub władza nadzorcza.

7. Rada P.Z.U.W. może wyłonić spośród swego grona komisję do badania zamknięć rachunkowych i stanu finansowego P. Z. U. W. Komisja składa radzie P. Z. U. W. sprawozdanie ze swych czynności i przesyła jego odpis władzy nadzorczej.

Art. 6. Do właściwości rady P. Z. U. W. należy uchwalanie:

a) zmian statutu organizacyjnego,

b) statutów działów ubezpieczeń,

c) taryfy składek w dziale przymusowych ubezpieczeń,

d) zasad szacowania i norm opłat za szacowanie w dziale przymusowych ubezpieczeń,

e) warunków umownych ubezpieczeń rzeczowych i osobowych,

f) stopy procentowej składek dodatkowych,

g) budżetu,

h) zamknięć rachunkowych i podziału nadwyżek,

i) kupna, sprzedaży oraz obciążenia nieruchomości,

j) zasad udzielania pożyczek i zasiłków z funduszów na akcję zapobiegawczą,

k) projektów umów reasekuracyjnych.

Art. 7. Zarząd główny składa się z naczelnego dyrektora i zastępców naczelnego dyrektora oraz dyrektorów zarządu głównego.

Art. 8. 1. Naczelnego dyrektora oraz zastępców naczelnego dyrektora powołuje i zwalnia Minister Skarbu.

2. Do naczelnego dyrektora należy ogólne kierownictwo sprawami P. Z. U. W., zarząd jego majątkiem oraz reprezentowanie instytucji na zewnątrz. Jest on odpowiedzialny wobec Ministra Skarbu za bieg spraw oraz za przestrzeganie obowiązujących przepisów.

3. Naczelnemu dyrektorowi podlegają służbowo jego zastępcy, dyrektorzy zarządu głównego oraz inni pracownicy P. Z. U. W. Naczelny dyrektor powołuje i zwalnia pracowników z wyjątkiem wymienionych w art. 9.

4. Naczelny dyrektor i jego zastępcy nie mogą zajmować żadnego płatnego stanowiska w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, ani też należeć do organów kierowniczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa.

Art. 9. 1. Kierownikami poszczególnych działów administracji P. Z. U. W. są dyrektorzy zarządu głównego, których mianuje i zwalnia władza nadzorcza na wniosek naczelnego dyrektora.

2. Dyrektorzy nie mogą zajmować żadnego płatnego stanowiska w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, ani też należeć do organów kierowniczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa.

Art. 10. 1. Kierownikami oddziałów wojewódzkich P. Z. U. W. są dyrektorzy oddziałów.

2. Kierownikami inspektoratów powiatowych są inspektorzy powiatowi.

Art. 11. Przepisy służbowe, uposażeniowe i emerytalne dla pracowników P. Z. U. W. ustala rozporządzenie Ministra Skarbu.

Art. 12. Szczegółowe przepisy o organizacji wewnętrznej P. Z. U. W. i zakresie działania określa statut organizacyjny. Pierwszy statut organizacyjny wyda Minister Skarbu.

ROZDZIAŁ III.

Wzajemny stosunek działów ubezpieczeń, rachunkowość i sprawozdania.

Art. 13. 1. Każdy z trzech działów ubezpieczeń, prowadzonych przez P. Z. U. W., stanowi osobny związek wzajemności. Zobowiązania jednego działu ubezpieczeń nie mogą być pokrywane z funduszów innego działu, a ubezpieczający w jednym dziale nie odpowiadają za wyniki operacji w innych działach. Z funduszów jednego działu można udzielić pożyczek innym działom tylko za każdorazowym zezwoleniem władzy nadzorczej.

2. P. Z. U. W. może za zezwoleniem władzy nadzorczej zawierać w działach umownych ubezpieczeń umowy za składką stałą bez prawa pociągania ubezpieczającego do dodatkowych świadczeń.

3. Koszty zarządu każdego działu ubezpieczeń będą pokrywane z funduszów tego działu. Koszty wspólne rozdziela się pomiędzy poszczególne działy ubezpieczeń w odpowiednim stosunku do zbioru składek w tych działach.

Art. 14. 1. Rokiem sprawozdawczym i budżetowym jest rok kalendarzowy.

2. Zamknięcia rachunków dla poszczególnych działów oraz z całokształtu działalności P. Z. U. W. będą sporządzane w terminie oraz zgodnie z zasadami i wzorami, które ustali władza nadzorcza.

3. Zamknięcia rachunkowe ogłasza się w Monitorze Polskim bezzwłocznie po ich zatwierdzeniu w formie przepisanej przez władzę nadzorczą.

Art. 15. 1. Po sporządzeniu zamknięć rachunkowych naczelny dyrektor P. Z. U.W. składa każdego roku Ministrowi Skarbu pisemne sprawozdanie z działalności i stanu finansowego oraz z zamierzeń na przyszły okres sprawozdawczy.

2. Sprawozdania z działalności P. Z. U. W. w poszczególnych województwach oraz w miastach Warszawie i Łodzi przesyła P. Z. U. W. właściwym wojewodom dla przedstawienia wojewódzkim radom narodowym oraz prezydentom

wymienionych miast dla przedstawienia miejskim radom narodowym.

3. Sprawozdania z działalności P. Z. U. W. w poszczególnych powiatach oraz w miastach wydzielonych przesyła P. Z. U. W. właściwym starostwom dla przedstawienia powiatowym radom narodowym oraz prezydentom miast wydzielonych dla przedstawienia miejskim radom narodowym.

4. Rady narodowe przesyłają swoje uwagi do otrzymanych sprawozdań zarządowi głównemu P. Z. U. W. oraz władzy nadzorczej.

ROZDZIAŁ IV.

Lokowanie funduszów.

Art. 16. Lokowanie funduszów będzie przeprowadzane zgodnie z corocznym planem lokat, zatwierdzonym przez władzę nadzorczą.

ROZDZIAŁ V.

Władza nadzorcza.

Art. 17. 1. Nadzór nad działalnością P. Z. U. W. wykonuje Minister Skarbu.

2. Nadzór nad działalnością P. Z. U. W. w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz polityki zapobiegawczej wykonuje Minister Administracji Publicznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu i innymi zainteresowanymi ministrami.

Art. 18. 1. Zatwierdzenia władzy nadzorczej wymagają — oprócz spraw wymienionych w poszczególnych artykułach — uchwały rady P. Z. U. W. w sprawach, wymienionych w art. 6. Uchwały rady P. Z. U. W. w sprawie ochrony przeciwpożarowej wymagają zatwierdzenia Ministra Administracji Publicznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2. Budżet oraz zamknięcia rachunkowe P. Z. U. W. będą przedkładane władzy nadzorczej do zatwierdzenia w terminie przez nią wskazanym.

Art. 19. 1. P. Z. U. W. jest obowiązany udzielać władzy nadzorczej na jej żądanie wszelkich wyjaśnień.

2. Władza nadzorcza może wykonywać kontrolę i przeprowadzać rewizję w P. Z. U. W. w każdym czasie.

Art. 20. 1. Władza nadzorcza może zamianować dla P. Z. U. W. delegata rządowego spośród urzędników państwowych.

2. Zakres uprawnień delegata określa władza nadzorcza.

Art. 21. Władza nadzorcza określa wysokość wynagrodzenia członków rady P. Z. U. W. i delegata rządowego.

Art. 22. Jeżeli rada P. Z. U. W. nie spełnia obowiązków, nałożonych na nią przez niniejszy dekret, Minister Skarbu może ją rozwiązać. Uprawnienia rady przechodzą wówczas na delegata rządowego. Zwołanie nowej rady P. Z. U. W. powinno nastąpić najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od daty rozwiązania poprzedniej.

ROZDZIAŁ VI.

Przepisy końcowe.

Art. 23. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 24. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc obowiązującą z wyjątkami określonymi w zdaniu następnym — przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 3, poz. 23), zmienione rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 648), dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 576) oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 456). Zachowują moc obowiązującą przepisy art. 3 i 74 oraz do czasu wydania rozporządzeń przewidzianych w art. 2 niniejszego dekretu — art. 2, 19 — 45, 50 — 52, 58, 60 — 61, 62 ust. 2 i 63.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski
Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski
Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Adam Kuryłowicz
Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik
Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk
w/z Minister Odbudowy:
Stefan Pietrusiewicz

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 22 lutego 1947 r. Nr 19, poz. 72).

60

DEKRET

z dnia 23 stycznia 1947 r.

o opłatach sądowych w sprawach karnych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. W sprawach karnych uiszcza się opłaty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz koszty postępowania. Opłaty sądowe i koszty postępowania stanowią koszty sądowe.

2. Koszty postępowania karnego regulują przepisy kodeksu postępowania karnego.

Art. 2. 1. Uwolnienie od opłat sądowych służy:

1) Skarbowi Państwa i podmiotom prawnym, do których zastępstwa jest uprawniona Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;

2) stronie, której sąd przyznał prawo ubogich (art. 576 kodeksu postępowania karnego).

2. Uwolnienie od opłat sąd stwierdza w wyroku.

Art. 3. W razie cofnięcia prawa ubogich sąd postanawia, czy i w jakim zakresie strona obowiązana jest uiścić opłatę sądową, od której była uwolniona.

Art. 4. Sąd może zwolnić skazanego, oskarżyciela prywatnego lub pokrzywdzonego w całości lub w części od opłaty sądowej, jeżeli uzna, że uiszczenie jej będzie zbyt uciążliwe dla niego lub najbliższej rodziny będącej na jego utrzymaniu.

Art. 5. 1. Prawo Skarbu Państwa do żądania nie uiszczonej opłaty sądowej przedawnia się z upływem lat trzech licząc od dnia, w którym opłatę należało uiścić.

2. Prawo strony do żądania zwrotu opłaty sądowej przedawnia się z upływem lat trzech od dnia powstania tego prawa.

Art. 6. 1. Wysokość przypadającej opłaty sądowej oznacza sąd w wyroku.

2. Jeżeli o opłacie sądowej sąd nie orzekł w wyroku, postanowienie w tej mierze wyda sąd odwoławczy bądź sąd, w którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji.

3. Na postanowienie sądu pierwszej instancji służy zażalenie w trybie określonym w kodeksie postępowania karnego.

Art. 7. Groszowe końcówki opłat przekraczające 50 groszy zaokrągla się wzwyż do 1 złotego, a końcówki do 50 groszy włącznie pomija się.

Art. 8. Wyrok skazujący pociąga za sobą obowiązek uiszczenia przez skazanego opłaty sądowej w zależności od wysokości wymierzonej kary.

Art. 9. Skazany w pierwszej instancji obowiązany jest tytułem opłaty sądowej uiścić w razie skazania:

1) na karę pozbawienia wolności:

a) do 2 tygodni	200 zł
b) do 1 miesiąca	300 zł
c) do 3 miesięcy	500 zł
d) do 6 miesięcy	1.000 zł
e) do 1 roku	2.000 zł
f) do 2 lat	3.000 zł
g) do 5 lat	5.000 zł
h) ponad 5 lat lub dożywotnio	10.000 zł

2) na karę śmierci . . . . 15.000 zł.

Art. 10. Skazany w pierwszej instancji na grzywnę (karę pieniężną) obowiązany jest uiścić tytułem opłaty sądowej 10% od kwoty wymierzonej mu grzywny, nie mniej jednak niż 50 zł.

Art. 11. W razie skazania tym samym wyrokiem na karę pozbawienia wolności i karę grzywny (karę pieniężną) wymierza się obie opłaty przewidziane w artykułach poprzedzających.

Art. 12. 1. W razie orzeczenia kary łącznej opłatę sądową wymierza się od tej kary.

2. W razie orzeczenia kary łącznej na podstawie kilku wyroków opłaty sądowe, wymierzone w tych wyrokach, ulegają zsumowaniu.

Art. 13. Jeżeli została orzeczona grzywna (kara pieniężna), a kara pozbawienia wolności była wyznaczona tylko na przypadek niemożności ściągnięcia grzywny, opłatę sądową pobiera się według art. 10.

Art. 14. W razie uchylenia wyroku przez Sąd Najwyższy i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania nie pobiera się opłaty sądowej zarówno od wyroku uchylającego jak i uchylonego.

Art. 15. W razie nieuwzględnienia apelacji lub kasacji założonej na korzyść skazanego sąd wymierza za instancję odwoławczą opłatę podwójną w stosunku do należnej za pierwszą instancję.

Art. 16. W razie nieuwzględnienia apelacji lub kasacji założonej wyłącznie przez oskarżyciela publicznego opłaty sądowej nie pobiera się.

Art. 17. W razie obniżenia wymiaru kary w instancji odwoławczej sąd wymierza opłatę za obie instancje według kary przez siebie orzeczonej, przy czym opłata za wyższą instancję wynosić będzie połowę opłaty za pierwszą instancję.

Art. 18. W razie podwyższenia wymiaru kary lub skazania dopiero w instancji odwoławczej sąd wymierza opłatę sądową za obie instancje według kary przez siebie orzeczonej w jednakowej wysokości za obie instancje.

Art. 19. 1. W sprawach z oskarżenia prywatnego lub w sprawach z oskarżenia publicznego, w których wyłącznym oskarżycielem był pokrzywdzony, nakłada się w razie wyroku uniewinniającego na oskarżyciela prywatnego lub pokrzywdzonego opłatę sądową w wysokości od 300 zł do 3.000 zł za każdą instancję.

2. W tej samej wysokości pobiera się od oskarżyciela prywatnego lub pokrzywdzonego opłatę sądową za instancję odwoławczą w razie oddalenia założonego przez nich środka odwoławczego od wyroku skazującego.

Art. 20. Opłatę nieuiszczoną w terminie dwutygodniowym od dnia uprawomocnienia się orzeczenia ściąga się z urzędu.

Art. 21. 1. Za odpisy, zaświadczenia i inne dokumenty, wydawane na wniosek na podstawie akt, pobiera się od wnioskodawcy opłatę kancelaryjną w wysokości 20 zł za każdą stronicę pisma maszynowego wydanego dokumentu, licząc 25 wierszy za stronicę. Rozpoczętą stronicę liczy się za całą. Jeżeli pismo jest sporządzone w obcym języku lub zawiera tabelę, pobiera się opłatę w podwójnej wysokości.

2. Oskarżony ma zawsze prawo otrzymać bezpłatnie jeden odpis każdego postanowienia i wyroku.

3. Do opłaty przewidzianej w niniejszym artykule stosuje się przepisy dotyczące sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych.

Art. 22. 1. W razie dochodzenia w procesie karnym roszczeń majątkowych, wynikających z przestępstwa, do opłaty sądowej stosuje się przepisy działu I rozdziałów I i II dekretu z dnia 6 grudnia 1946 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 382), pisma jednak i załączniki wnoszone przez powoda cywilnego w toku postępowania przygotowawczego są wolne od opłaty od podań i załączników; w żadnym stadium postępowania nie pobiera się opłaty za doręczenie; obowiązek uiszczenia wpisu od powództwa powstaje z chwilą rozpoczęcia rozprawy głównej w sądzie pierwszej instancji.

2. Wpis uiszczony od powództwa cywilnego, pozostawionego w postępowaniu karnym bez rozpoznania, zalicza się przy wniesieniu powództwa o to samo roszczenie przed sąd cywilny, jeżeli to nastąpi w ciągu dwóch lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia sądu karnego.

Art. 23. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc obowiązującą:

1) nieuchylone dotychczas przepisy o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 15, poz. 89),

2) art. 217 § 2 kodeksu postępowania karnego.

Art. 24. Jeżeli dotychczasowe przepisy utrzymane w mocy powołują się na przepisy uchylone bądź też ogólnie odsyłają do przepisów o kosztach sądowych, dotyczących przedmiotów unormowanych w dekrecie niniejszym, stosuje się odpowiednio przepisy dekretu niniejszego.

Art. 25. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zmienić stawki opłat sądowych ustalonych w niniejszym dekrecie.

Art. 26. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Sprawiedliwości i Skarbu

Art. 27. Dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 22 lutego 1947 r. Nr 19, poz. 73).

61

DEKRET

z dnia 28 stycznia 1947 r.

o zmianie dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrecie z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14) wprowadza się zmiany następujące:

1) Art. 1 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Obowiązkowi podatkowemu podlegają osoby fizyczne, prawne oraz spadki nieobjęte".

2) Art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. (1) Podatnicy poza wymienionymi w ust. (2) podlegają opodatkowaniu według przepisów działu II.

(2) Przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym podlegają opodatkowaniu według przepisów działu IV.

(3) Upoważnia się Ministra Skarbu do wyłączania w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania i właściwym ministrem spod działania przepisu ust. (2) i pociągania do obowiązku podatkowego według przepisów działu II całych grup bądź poszczególnych przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym.

(4) Upoważnia się Ministra Skarbu do pociągania w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania i właściwym ministrem do obowiązku podatkowego według przepisów działu IV przedsiębiorstw państwowych mających formę prawną spółek handlowych oraz przedsiębiorstw o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym i związków samorządu terytorialnego na wniosek organu zarządzającego tymi przedsiębiorstwami, powzięty na skutek uchwały organu stanowiącego."

3) Art. 3 ust. (4) pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) spadki nieobjęte po osobach wymienionych w punkcie poprzednim".

4) Art. 3 ust. (4) pkt 4) otrzymuje brzmienie: „4) przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym lub samorządowym".

5) W art. 3 ust. (5) pkt 1 wyrazy „spadki wakujące (nieobjęte)" zastępuje się wyrazami „spadki nieobjęte".

6) W art. 5 wyrazy „spadków wakujących (nieobjętych)" zastępuje się wyrazami „spadków nieobjętych".

7) Art. 6 pkt 4) otrzymuje brzmienie:

„4) przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego rozliczające się centralnie ze związkiem samorządowym w ramach budżetu danego związku samorządu terytorialnego; za rozliczające się centralnie uważa się przedsiębiorstwa samorządowe własne, dzierżawione, bądź też pozostające w zarządzie związku samorządu terytorialnego, których plan finansowo-gospodarczy wchodzi do budżetu związku samorządu terytorialnego wprost lub w formie załącznika, na równi z rozliczającymi się centralnie przedsiębiorstwami związków samorządu terytorialnego traktuje się przedsiębiorstwa prowadzone bezpośrednio lub za pośrednictwem wyodrębnionych organów przez dwa lub więcej związki samorządu terytorialnego, jeżeli obsługują teren przyległych do siebie gmin wiejskich lub miejskich; okoliczność, że przedsiębiorstwa te nie wchodzą całą nadwyżką lub stratą eksploatacyjną do budżetu lub załącznika do budżetu jednego związku samorządu terytorialnego nie stoi na przeszkodzie do przyznania zwolnienia".

8) W art. 8 wprowadza się zmiany następujące:

a) ust. (2) pkt 6) otrzymuje brzmienie:

„6) sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych wymienionych w ust. (4)",

b) dotychczasowy ust. (4) oznacza się jako ust. (7) oraz dodaje się nowe ustępy (4), (5) i (6) w brzmieniu:

„(4) Źródłem przychodów w rozumieniu art. 8 ust. (2) pkt 6) jest sprzedaż:

a) nieruchomości gruntowych i budynkowych bądź ich części, z wyjątkiem gospodarstw rolnych,

b) przedsiębiorstw bądź ich części,

c) udziałów w spółkach z wyjątkiem akcyj,

d) innych przedmiotów majątkowych, jeżeli sprzedaż ma charakter transakcji spekulacyjnej,

e) praw majątkowych, a w szczególności praw patentowych z wyjątkiem sprzedaży wynalazków własnych, specjalnych metod produkcji, rent wszelkiego rodzaju, prawa użytkowania i używania z wyjątkiem prawa użytkowania gospodarstw rolnych, praw autorskich i innych.

(5) Sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych uzyskanych przez podatnika w drodze spadku, zapisu, darowizny lub wyposażenia nie stanowi źródła przychodów.

(6) Nadwyżką ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych jest różnica między ceną uzyskaną ze sprzedaży tych przedmiotów i praw majątkowych, a kosztem ich nabycia lub wytworzenia zmniejszona o wartość poczynionych nakładów w czasie posiadania przedmiotów i praw majątkowych trwale zwiększających lub ulepszających ich substancję oraz o koszty sprzedaży a zwiększona o wartość dokonanych odpisów na zużycie".

9) Art. 10 ust. (1) pkt 2) otrzymuje brzmienie:

„2) straty częściowe lub całkowite na przedmiotach majątkowych, które służą do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów i podlegają zużyciu; straty te są potrącalne w udowodnionej wysokości, niepokrytej sumą ubezpieczeniową i odpisami z tytułu zużycia i tylko z przychodów tego roku, w którym strata rzeczywiście nastąpiła; potrącanie takich strat z przychodów następnych lat nie jest dopuszczalne; straty w majątku podatnika służącym do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów, lecz niepodlegającym zużyciu, np. w gotowiźnie, zapasach towarów, surowców, wyrobów gotowych itp. mogą być w całości lub części uznane za koszty uzyskania przychodów z poszczególnego źródła, jeżeli rozmiar straty istotnie osłabia zdolność gospodarczą podatnika,".

10) W art. 10 ust. (2) wyrazy „5000 zł" zastępuje się wyrazami „10000 zł".

11) Art. 11 pkt 7) otrzymuje brzmienie:

„7) wydatków na podatek dochodowy, nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego. podatek od spadków i darowizn, daninę narodową na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych i innych podatków osobistych wraz z należnościami ubocznymi i kosztami egzekucyjnymi,".

12) W art. 12 ust. (1) pkt (2) wyrazy „3000 zł" zastępuje się wyrazami „8000 zł".

13) W art. 13 pkt 6) otrzymuje brzmienie:

„6) nadzwyczajne przychody w postaci spadków. zapisów, darowizn i wyposażenia".

14) Art. 14 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Opodatkowaniu podlega dochód (art. 7) przekraczający 72.000 zł a osiągnięty w ciągu roku podatkowego."

15) Art. 14 ust. (3) otrzymuje brzmienie:

„(3) Jeżeli okres rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, opodatkowaniu podlega dochód osiągnięty w okresie rachunkowym. Okres rachunkowy powinien w zasadzie obejmować 12 miesięcy, jednak w przypadku założenia przedsiębiorstwa, zaprowadzenia ksiąg handlowych oraz gospodarczo uzasadnionego przejścia przy księgach hadlowych z roku kalendarzowego na rok rachunkowy nie pokrywający się z rokiem kalendarzowym lub odwrotnie, w wyniku czego okres rachunkowy obejmuje mniej lub więcej niż 12 miesięcy, dochód osiągnięty w okresie rachunkowym podlega opodatkowaniu według tej stopy podatku ze skali art. 18, jaka przypada od dochodu osiągniętego w tym okresie rachunkowym".

16) W art. 15 wprowadza się zmiany następujące:

a) ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Dochody małżonków opodatkowuje się łącznie. Wymiaru podatku dokonuje się na imię obojga małżonków",

b) dotychczasowy ust. (2) oznacza się jako ust. (3) oraz dodaje się nowy ustęp (2) w brzmieniu:

„(2) Przepisu ust. (1) nie stosuje się do małżonków, co do których istnieje prawomocne orzeczenie sądowe o rozłączeniu".

17) Art. 18 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Podatek wymierza się według następującej skali:

Stopień dochodu	Kwota dochodu złotych		Stopa podatku %
	ponad	do	
1	72.000	80.000	2
2	80.000	90.000	2,5
3	90.000	100.000	3
4	100.000	110.000	3,5
5	110.000	120.000	4
6	120.000	130.000	4,5
7	130.000	140.000	5
8	140.000	150.000	6
9	150.000	170.000	7
10	170.000	190.000	8
11	190.000	210.000	9
12	210.000	230.000	10
13	230.000	250.000	11
14	250.000	300.000	13
15	300.000	350.000	15
16	350.000	400.000	17
17	400.000	450.000	19
18	450.000	500.000	21
19	500.000	600.000	23
20	600.000	700.000	25
21	700.000	800.000	27
22	800.000	900.000	29
23	900.000	1.000.000	31
24	1.000.000	1.200.000	33
25	1.200.000	1.400.000	35
26	1.400.000	1.600.000	37
27	1.600.000	1.800.000	39
28	1.800.000	2.400.000	41
29	2.400.000	3.000.000	43
30	3.000.000	3.600.000	45
31	3.600.000	4.200.000	47
32	4.200.000	—	50

18) W art. 18 dotychczasowe ust. (2) i (3) oznacza się jako ust. (3) i (4) oraz dodaje się nowy ust. (2) w brzmieniu:

„(2) Dla ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku dochód zaokrągla się do pełnych dziesiątków złotych w dół, podatek zaś do pełnych złotych w dół".

19) Art. 19 otrzymuje brzmienie:

„(1) Podatek o 25% niższy od podatku przypadającego według skali z art. 18 ust. (1), jednak nieprzekraczający 33⅓% dochodu opłacają:

1) spółdzielnie należące do związku rewizyjnego, z wyjątkiem spółdzielni kredytowych, poza wymienionymi w pkt 2);

2) spółdzielnie kredytowe w rozumieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) należące do związku rewizyjnego spółdzielni i odpowiadające następującym warunkom:

a) za podstawowy przedmiot przedsiębiorstwa mają udzielanie pożyczek i przyjmowanie wkładów;

b) udzielają pożyczek wyłącznie członkom do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu;

c) odbiór wpłat na rachunek członków i osób trzecich ograniczają do inkasa weksli i dokumentów;

d) czynności bankowe ograniczają do zakresu przewidzianego w art. 91 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321); warunkowi temu nie uchybia prowadzenie — za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu — kupna i sprzedaży walut obcych;

e) osiągają z tytułu pobieranych procentów od pożyczek i od sum, lokowanych w związkowej centrali finansowej, przychód stanowiący co najmniej ⅔ ogólnego przychodu, uzyskanego w roku obrachunkowym;

3) Komunalne Kasy Oszczędności działające na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860), które udzielają pożyczek do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu, przy zachowaniu warunków przewidzianych w pkt 2) lit. a) i e);

4) przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem związków samorządu terytorialnego.

(2) Ulga, o której mowa w ust. (1), nie przysługuje spółdzielniom wymienionym w pkt 1) i 2) tego ustępu, co do których związek rewizyjny lub Państwowa Rada Spółdzielcza stwierdziła, że działalność spółdzielni jest niezgodna z zasadami ruchu spółdzielczego; ulga ta nie przysługuje, poczynając od dnia, od którego według orzeczenia związku rewizyjnego lub Państwowej Rady Spółdzielczej działalność spółdzielni nie była zgodna z zasadami ruchu spółdzielczego".

20) Art. 21 ust. (2), (3) i (4) otrzymują brzmienie:

„(2) Zniżka, o której mowa w ust. (1), odnosi się tylko do tych podatników, których dochód nie przekracza 240.000 zł rocznie z wyłączeniem podatników podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.

(3) Za dzieci uważa się dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskie, przysposobione i pasierbów do lat 18, jeżeli nie są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń.

(4) Ta sama zniżka przysługuje również na dzieci starsze do ukończenia przez nie 24 lat życia, jeżeli pobierają one naukę lub odbywają praktykę zawodową i jeżeli nie są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń".

21) Art. 22 otrzymuje brzmienie:

„(1) Podatek obliczony według skali z art. 18 ust. (1) podwyższa się:

1) o 20% dla podatników w wieku ponad 21 lat, nieżonatych lub niezamężnych, nie mających na utrzymaniu dzieci i osiągający dochód ponad 120.000 zł rocznie;

2) o 10% dla podatników żonatych lub zamężnych od lat przeszło dwóch, lecz nie mających na utrzymaniu dzieci, jeżeli podatnicy ci osiągają dochód ponad 160.000 zł rocznie.

(2) Przepisu ust. (1) nie stosuje się, gdy osoby wymienione w tym ustępie miały na utrzymaniu dzieci co najmniej przez okres 10 lat".

22) W art. 24 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„Upoważnia się Ministra Skarbu do wprowadzenia w drodze rozporządzeń obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy oraz przedpłat na poczet tych zaliczek dla wszystkich lub niektórych grup podatników. Rozporządzenia te określą sposób obliczania zaliczek i terminy ich płatności oraz podstawę ustalania wysokości przedpłat na zaliczki, termin i tryb ich uiszczania".

23) Skreśla się Dział III (art. 26—30).

24) Art. 31 otrzymuje brzmienie:

„(1) Przedsiębiorstwa państwowe opłacają podatek w wysokości określonej dekretem z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 216).

(2) Podatek nie może być w każdym razie niższy niż:

a) 10% przy dochodzie rocznym, przekraczającym 230.000 zł;

b) 2% — 10% przy dochodzie rocznym nieprzekraczającym 230.000 zł, a to według skali art. 18 ust. (1).

(3) Do przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym mają odpowiednie zastosowanie przepisy dekretu z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 216).

(4) Do przedsiębiorstw państwowych mających formę prawną spółek handlowych oraz przedsiębiorstw o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym i związków samorządu terytorialnego, pociągniętych do obowiązku podatkowego według przepisów Działu IV na podstawie upoważnienia z art. 2 ust. (4) mają odpowiednie zastosowanie przepisy dekretu z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 216)".

25) Skreśla się art. 33, 34 i 36 ust. (3).

Art. 2. 1. Przepisy dekretu niniejszego stosuje się do dochodów osiągniętych od dnia 1 stycznia 1947 r. oraz do nadwyżek osiągniętych w roku 1946/47 przez podatników prowadzących księgi handlowe, gdy przyjęty przez nich rok rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym z wyjątkiem przepisu art. 1 pkt 11), który stosuje się do dochodów osiągniętych w roku podatkowym 1946.

2. Upoważnia się Ministra Skarbu do zastosowania całości lub niektórych przepisów niniejszego dekretu do dochodów osiągniętych w roku podatkowym 1946 przez przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14) z uwzględnieniem zmian wynikających z dekretu niniejszego i z zastosowaniem nowej numeracji działów, artykułów i ustępów.

Art. 4. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 22 lutego 1947 r. Nr 19, poz. 74).

62

DEKRET

z dnia 28 stycznia 1947 r.

w sprawie zmiany ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu piwa.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Art. 3 ust. (1) ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu piwa (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 14, poz. 103) otrzymuje brzmienie:

„(1) Wysokość podatku spożywczego ustala się, jak następuje:

1) od pierwszych 2.000 hektolitrów piwa wszystkich gatunków łącznie, wydanych do obrotu w ciągu roku obrachunkowego, podatek wynosi:

a) od piwa lekkiego o zawartości do 10% ekstraktu w brzeczce podstawowej — 800 zł od 1 hektolitra,

b) od piwa pełnego o zawartości 10 — 15% ekstraktu w brzeczce podstawowej — 1.200 zł od 1 hektolitra,

c) od piwa mocnego o zawartości powyżej 15% ekstraktu w brzeczce podstawowej — 1.600 zł od 1 hektolitra.

2) od następnych 8.000 hektolitrów piwa płaci się podatek o 5% wyższy, a od dalszych ilości piwa oraz od piwa sprowadzonego z zagranicy o 10% wyższy od norm ustalonych w pkt 1".

Art. 2. Zapasy piwa, jakie w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu będą się znajdowały poza browarami na składach w hurtowniach i w rozlewniach piwa, podlegają dodatkowemu opodatkowaniu w wysokości:

a) 400 zł od 1 hektolitra piwa lekkiego,

b) 600 zł od 1 hektolitra piwa pełnego i

c) 800 zł od 1 hektolitra piwa mocnego.

Przedsiębiorcy hurtowni i rozlewni obowiązani są zgłosić zapasy piwa, o których mowa w ust. 1, do dodatkowego opodatkowania pisemnie w dwóch egzemplarzach kontroli akcyzowej w ciągu 10 dni po wejściu w życie niniejszego dekretu i uiścić dodatkowy podatek w ciągu 20 dni po wejściu w życie niniejszego dekretu.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 22 lutego 1947 r. Nr 19, poz. 75).

63

DEKRET

z dnia 28 stycznia 1947 r.

o zmianie ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu cukru skrobiowego.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Art. 3 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu cukru skrobiowego (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 170), zmienionej art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 459) oraz art. 1 dekretu z dnia 28 grudnia 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 95), otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. (1). Podatek od cukru skrobiowego wynosi 25 zł od 1 kg.

(2). Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Aprowizacji i Handlu może obniżać stawkę podatku od cukru skrobiowego (ust. 1), przeznaczonego na określone cele i ustalać warunki stosowania tej zniżonej stawki".

Art. 2. Zapasy cukru skrobiowego w ilościach powyżej 50 kg, jakie w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu będą się znajdowały na składach poza magazynami wytwórni cukru skrobiowego oraz u sprzedawców, jak również w przedsiębiorstwach, używających cukru skrobiowego do swoich wyrobów, podlegają dodatkowemu opodatkowaniu w wysokości 23 zł od 1 kg.

Posiadacze takich zapasów obowiązani są zgłosić je do dodatkowego opodatkowania pisemnie w dwóch egzemplarzach kontroli akcyzowej w ciągu 10 dni po wejściu w życie niniejszego dekretu oraz uiścić dodatkowy podatek w ciągu 20 dni po wejściu w życie niniejszego dekretu.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 22 lutego 1947 r. Nr 19, poz. 76).

64

DEKRET

z dnia 3 lutego 1947 r.

o zmianie dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W art. 22 ust. 2 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87) z późniejszą zmianą (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 395) wprowadza się zmianę następującą: wyrazy „do dnia 31 grudnia 1946 r." zastępuje się wyrazami: „do dnia 31 marca 1947 r.".

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów i właściwym ministrom.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski

w/z Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

w/z Minister Administracji Publicznej:
Aleksander Żaruk-Michalski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Oświaty:
Halina Kuczkowska

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Adam Kuryłowicz

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Bolesław Podedworny

w/z Minister Zdrowia:
Tadeusz Michejda

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

w/z Minister Kultury i Sztuki:
Leon Kruczkowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Informacji i Propagandy:
Feliks Widy-Wirski

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski

Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 22 lutego 1947 r. Nr 19, poz. 77).

65

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 20 stycznia 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu oraz Aprowizacji i Handlu w sprawie ustalenia wykazu produktów rolnych oraz surowców i półwyrobów, niezbędnych dla rolnictwa lub przemysłu krajowego.

Na podstawie art. 16 ust. 4 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się następujący wykaz produktów rolnych oraz surowców i półwyrobów, niezbędnych dla rolnictwa lub przemysłu krajowego, przy sprzedaży których, dokonywanej przez komisanta po dniu 1 stycznia 1946 r., nie wymaga się spełnienia warunku, określonego w art. 16 ust. 4 pkt 1) wymienionego wyżej dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym do przyjęcia za obrót sumy należnej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi:

Nasiona roślin leczniczych, strączkowych, oleistych, pastewnych, warzyw i traw, chmiel, kakao w ziarnach, zioła lecznicze.

Otręby i makuchy, mączka mięsna i kostna oraz mączka z krwi.

Wełna, wyczeski i odpadki wełniane, bawełna, wyczeski i odpadki bawełniane, włókno konopno-lniane, manilla, juta, pilśń, filc, słoma ryżowa, trawy morskie, gąbki, korek, fibra, orzech kamienny, skóry surowe i sztuczne, drzewo farbiarskie i garbarskie, drzewo papierówka.

Tlenek: ceru, uranu, kobaltu, chromu, niklu, miedzi, manganu, baru; kwas fluorowodorowy,

kwas borowy, selen, selenian sodu, siarczan kobaltu, glazury ceramiczne, naftalon, szlaka salmiakowa, farby kryjące i anilinowe, barwniki, balsam copaive, benzol, olej płuczkowy, gliceryna, woski naturalne i sztuczne, lanolina, wazelina żółta, parafina, asfalt, proszek bakelitowy, żywica, ekstrakty roślinne, ekstrakt quebrachowy, szellak, kauczuk, celuloidy.

Klej, kazeina, tran, łój, inne tłuszcze techniczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, olejek do złota, złoto matowe płynne 12% i błyszczące 6%, surowce farmaceutyczne.

Azbest, braunsztyn, boraks, saletra potasowa, minerały zawierające dwuchromiany sodu i potasu, minerały zawierające bor, gips chirurgiczny, rudka do wyżarzania, dolomit, ruda chromowa i manganowa, szpaty, magnezyt, kryolit, apatyty, fosforyty, ziemia okrzemkowa, grafit, piryt, galona, glina kapslowa.

Stal srebrzanka, miedź, nikiel, bizmut, wolfram, antymon, proszek aluminiowy, aluminium szlif, surówki, żelazo: prętowe, kształtowe, na drut, uniwersalne, taśmowe gorąco i zimno walcowane; blachy: cienka, średnia, gruba, biała ocynowana; odlewy żeliwne i stalowe, odlewy stopowe, łożyska kulkowe.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
K. Dąbrowski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
St. Mikołajczyk

Minister Przemysłu:
H. Minc

Minister Aprowizacji i Handlu:
J. Sztachelski

(Przedruk z Monitora Polskiego z dnia 15 lutego 1947 r. Nr. 20 poz. 43).

66

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 21 stycznia 1947 r. L. D. V./1-13/172/46 (Nr 15)

w sprawie podziału wpływów podatku gruntowego.

Do

Izb Skarbowych i Urzędów Skarbowych

Ministerstwo Skarbu udziela do wiadomości odpisy okólników wydanych przez Ministerstwa: Ziem Odzyskanych Nr 116 z dnia 4 listopada 1946 r. L. dz. 24402/II/5094/46 (zał. Nr 1) i Administracji Publicznej Nr 58 z dnia 23 listopada 1946 r. Nr III. S. F. 6460/46 (zał. 2) wraz ze wzorami wykazów pobranego podatku gruntowego dla gmin wiejskich i miejskich (zał. 3) — z poleceniem dopilnowania terminowego przekazywania przez zarządy gmin wiejskich i miejskich kwot, przypadających z wpływów z podatku gruntowego na rzecz Państwa, Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego oraz Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych na cele samorządu rolniczego w myśl art. 5 i 6 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 129). Jeżeli którykolwiek z zarządów gmin wiejskich lub miejskich kwot tych nie odprowadzi do kasy urzędu skarbowego za każdy miesiąc ubiegły w terminie do dnia 10 następnego miesiąca, wówczas właściwy urząd skarbowy, zgodnie z art. 5 ust. 4 i art. 6 ust. 2 powołanego dekretu o finansach komunalnych, obowiązany jest niezwłocznie kwoty te ściągnąć w trybie egzekucji administracyjnej.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę na okólnik z dnia 20.XI.1946 r. Nr D. III. 7812/7/46, na podstawie którego kasy urzędów skarbowych sumy przypadające na rzecz samorządu rolniczego i gospodarczego oraz Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego zarachowują do sum obrotowych, nie zaś do sumy funduszów specjalnych, jak to zamieszczono na wzorze wykazów (zał. Nr 3).

Dyrektor Departamentu:
S. Kołakowski

Zał. Nr 1 do okólnika Min. Skarbu Nr 15 z dnia 21.I. 1947 r. L. D. V./1-13/172/46.

Ministerstwo Ziem Odzyskanych
Departament Administracji Publicznej
L. dz. 24402/II/5094/46.

Warszawa, dn. 4 listopada 1946 r.

OKÓLNIK Nr 116.

(otrzymują wszyscy Ob. Ob. Wojewodowie na obszarze Ziem Odzyskanych)

W związku z ukazaniem się dekretu z dnia 20. III. b. r. o finansach komunalnych (Dz. U. R. P.

Nr 19, poz. 129) Ministerstwo Ziem Odzyskanych przypomina, że gminy wiejskie obowiązane są w myśl art. 5 ust. 1 i art. 29 ust. 1 przekazać w roku 1946 i 1947 na rzecz Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego 25% wpływów z podatku gruntowego.

Wobec powyższego i na wniosek Ministra Skarbu Ministerstwo Ziem Odzyskanych prosi Ob. Wojewodę o pouczenie wszystkich organów wykonawczych samorządu terytorialnego na podległym Mu obszarze, iż:

1) z wpływów z zaliczek podatku gruntowego, pobranych na zasadzie art. 39 ust. 3 dekretu z dnia 20.III. b. r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128) winny obecnie przekazać na rzecz Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego nie 15% jak to było tymczasowo zalecone podanym do stosowania zarządzeniem Min. Admin. Publicznej z dnia 1.III.1946 r. Nr III. S. 22354/45 (pismo M. Z. O. z dnia 14.III.46 r. Nr 3977/I/912/46), lecz 25% zgodnie z przytoczonymi na wstępie postanowieniami dekretu o finansach komunalnych;

2) gminy miejskie i wiejskie winny z podatku gruntowego odprowadzać do kas właściwych urzędów skarbowych zarówno kwoty przypadające na rzecz K. F. P.-Z. jak i kwoty na cele samorządu rolniczego za każdy m-c ubiegły w terminie do dnia 10-go następnego m-ca;

3) z chwilą rozpoczęcia odprowadzania do kas właściwych urzędów skarbowych powyższych kwot, zarządy gmin obowiązane są przedkładać tymże urzędom skarbowym sprawozdania miesięczne według załączonych wzorów.

Równocześnie Ministerstwo prosi Ob. Wojewodę o wydanie polecenia, aby związki samorządu terytorialnego, zgodnie z postanowieniami art. 48 ust. 1 pkt 6 dekretu o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 125) zaprzestały poboru podatku wojskowego, pobieranego na podstawie dekretu z dnia 13.IV.45 r. o podatku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 74).

Ministerstwo Ziem Odzyskanych prosi Ob. Wojewodę o potraktowanie powyższej sprawy jako pilnej i powiadomienie o wydanych zarządzeniach.

Dyrektor Departamentu

(—) **R. Quirini**

Zał. Nr 2 do ok. Min. Sk. Nr 15 z dnia 21.I.1947 r.
L. D. V./1-13/172/46.

OKÓLNIK MINISTERSTWA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

z dnia 23 listopada 1946 r. Nr III.SP 6460/46.

Podział wpływów podatku gruntowego.

Do

Obywateli Wojewodów
(wszystkich).

W piśmie okólnym z dnia 1 marca 1946 r. L. dz. III.S 22254/45 Ministerstwo Administracji Publicznej ustaliło m. in. sposób podziału wpływów z zaliczki na podatek gruntowy w 1946 r.

Zgodnie z powołanym wyżej pismem okólnym miało przypadać:

1) dla powiatowego związku samorządowego	35%
2) dla wojewódzkiego związku samorządowego	5%
3) dla Komunalnego Fund. Poż.-Zapomogowego	15%
4) dla gminy	45%

Z uwagi na odmienne uregulowanie powyższej sprawy w art. 5 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 129), pismo okólne Ministerstwa Administracji Publicznej z dn. 1 marca 1946 r. w odniesieniu do podziału wpływów podatku gruntowego jest nieaktualne.

W myśl art. 5 ust. 1 dekretu o finansach komunalnych z podziału wpływów podatku gruntowego przypada:

1) Państwu	20%
2) powiatowemu związkowi samorządowemu	35%
3) wojewódzkiemu związkowi samorządowemu	5%
4) Komun. Fund. Poz. Zapom.	5%
5) gminie	reszta.

Z kolei Ministerstwo podkreśla, że przy obliczaniu przypadających Państwu 20% nie bierze się pod uwagę kwot podatku gruntowego, wpłaconego przez podatników, wymienionych w art. 10 ust. 3 i 4 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128). Do tej kategorii podatników zalicza się: Skarb Państwa, związki samorządowe oraz ich przedsiębiorstwa; ponadto instytucje ubezpieczeń społecznych, zakłady opiekuńcze, związki zawodowe oraz osoby prawne, których dochód, zgodnie ze statutem, jest obracany w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe i dobroczynne, a wreszcie ośrodki kultury rolnej.

Dla zilustrowania sposobu podziału wpływów

z podatku gruntowego w przypadku, gdy są wpływy od podatników, wymienionych w art. 10 ust. 3 i 4 dekretu o podatkach komun., Ministerstwo przytacza przykład następujący:

Przykład: Gmina X pobrała tytułem podatku gruntowego . . . . sumę 1.300.000
z czego od podatników, wymienionych w art. 10 ust. 3 i 4 dekretu o podatkach kom. . . . . „ 300.000
Po odliczeniu tych 300.000 pozostaje więc suma 1.000.000
od której 20% dla Państwa wynosi . . sumę 200.000

Do powstałej w ten sposób różnicy w sumie 800.000
dolicza się podatek, wpłacony przez podatników wym. w art. 10 ust. 3 i 4 dekretu o podatkach komunalnych w sumie 300.000
Uzyskaną sumę 1.100.000
dzieli się w następujący sposób:

pow. zw. sam.	35% —	zł. 385.000	
woj. zw. sam.	5% —	„ 55.000	
Kom. Fund. Poz.-Zap.	5% —	„ 55.000	
gmina resztę		„ 605.000	1.100.000

która łącznie z udziałem Państwa w sumie zł. 200.000 daje sumę 1.300.000

Jednocześnie Ministerstwo przypomina, że na podstawie art. 29 ust. 1 dekretu o finansach komunalnych — część wpływów przypadająca Państwu, została przekazana w latach podatkowych 1946 i 1947 r. Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu.

Ponadto Ministerstwo zwraca uwagę, że przy odprowadzaniu do właściwych urzędów skarbowych sum, przypadających zarówno na rzecz Państwa, jak i dla Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego winny zarządy gmin przestrzegać 10-dniowego terminu, ustalonego w art. 5 ust. 3 dekretu o finansach komunalnych. W tymże samym terminie zarządy gmin winny przedkładać urzędom skarbowym wykazy według załączonych wzorów.

O powyższym zechcą Ob. Ob. Wojewodowie wydać odpowiednie zarządzenia i dopilnować ich wykonywania.

Minister:

(—) **Dr. Wł. Kiernik**

Zał. Nr 3 do ok. Min. Sk. Nr 15 z dnia 21.I.1947 r.
L. D. V./1-13/172/46.

Zarząd Gminy
w . . . .

WYKAZ
pobranego podatku gruntowego.

w m-cu . . . . 194 . . r.

	SUMA			
	w m-cu sprawozdawcz.		Razem od początku okresu budżetowego	
	zł.	gr.	zł.	gr.
A. Ogólna suma pobranego podatku				
B. W sumie ogólnej mieści się suma podatku pobranego od podatników wymienionych w art. 10 ust. 3 i 4 dekretu z dnia 20.III.46 r. o podatkach komunalnych				
C. Suma wpływów podatkowych, od których oblicza się udział Skarbu Państwa (Suma A mniej suma B)				
D. Suma przypadająca Skarbowi Państwa (20% sumy wpływów, wykazanych pod C)				
E. Suma przypadająca Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu (5% różnicy pomiędzy sumą A a sumą D)				
F. Razem podlega odprowadzeniu do Kasy Urzędu Skarbowego (Suma D łącznie z sumą E)				

Dalszy ciąg na str. 207

M. P.

. . . . , dnia . . . 194 . . r.

Wójt gminy . . . .

(podpis)

Adnotacja Kasy Urzędu Skarbowego

Dnia . . . . . . 194 . . r. Zarząd Gminy wpłacił kwotę zł . . . . . . gr . . . . . którą zarachowano pod poz. . . . . . gł. dz. przych. . . . . na rachunek funduszów specjalnych.

Kierownik działu rach. kasowego

Wzór dla gmin miejskich.

Zarząd Miejski
w . . . .

WYKAZ
pobranego podatku gruntowego.
w m-cu . . . . . 194 . . r.

	SUMA			
	w miesiącu sprawozdawczym		Razem od początku okresu budżetowego	
	zł	gr.	zł.	gr.
Ogólna suma podatku gruntowego				
Z sumy tej przypada 3% Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych				

M. P.

. . . . dnia . . . . 194 . . r.

Prezydent Miasta
Burmistrz . . . .
(podpis)

Adnotacja Kasy Urzędu Skarbowego

Dnia . . . . 194 . . r. Zarząd Miejski wpłacił kwotę zł . . . . gr . . ., którą zarachowano pod poz. . . . gł . . dz. przych. na rachunek funduszów specjalnych.

Kierownik działu rach.-kasowego

67

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 27 stycznia 1947 r. L. D. V./1-19/38/46 (Nr 21).

w sprawie ustosunkowania się do zamknięć rachunkowych za 1945 r.

Do
Izb Skarbowych, urzędów rewizyjnych i urzędów skarbowych.

I.

1. Prawidłowość sporządzonych przez podatników sektora prywatnego i sektora spółdzielczego w r. 1945 bilansów otwarcia, jako też bilansów zamknięcia za powyższy okres (wzgl. r. 1944/45) oraz prawidłowość dokonanych w tych bilansach szacunków (oznaczeń wartości) przedmiotów majątkowych (bilansowych) oceniać należy według obowiązujących w tym czasie przepisów prawnych. Są to a) kodeks handlowy z 27.VI.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 502) — jako przepis o charakterze ogólnym, b) przepisy prawne dotyczące poszczególnych grup kupców, a więc przepisy specjalne, do których należą: 1) ustawa z dn. 29.X.1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 55, poz. 495), 2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie bankowym z dnia 17.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) w brzmieniu art. VIII przepisów wprowadzających kodeks handlowy i dekretu z dnia 18.XII.1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr. 2, poz. 10) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13.IV.1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 339) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.1924 r. o or-

ganizacji i ustaleniu statutów gminnych kas wiejskich pożyczkowo - oszczędnościowych (Dz. U. R. P. Nr 118, poz. 1069) 3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26.I.1928 r. o kontroli ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 64) oraz rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie sporządzania zamknięć rachunkowych i sprawozdań rocznych oraz zasad szacowania pozycyj bilansowych przez prywatne zakłady ubezpieczeniowe (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 660 z 1929 r.). Poza tym sprawy powyższe normują: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.X.1933 r. o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 623) oraz wydane na jego podstawie rozporządzenie Ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 20.IV.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 337), które to przepisy nie dotyczą spółek jawnych i komandytowych, a nadto przedsiębiorstw bankowych i zakładów ubezpieczeń oraz przedsiębiorstw państwowych. Dla wyczerpania przedmiotu wspomnieć jeszcze należy o ustawie z dnia 18.III.1932 r. o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 226) oraz o wydanych na jej podstawie: rozporządzeniu Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 2.VII.1932 r. o sposobie prowadzenia rachunków przejściowych różnic kursowych (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 604) i o rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 30.IV.1932 r. o ulgach przy sporządzaniu bilansów przez zakłady ubezpieczeń podlegające nadzorowi Ministra Skarbu (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 421).

2. Ustawodawstwo powyższe w odniesieniu do spółek kapitałowych (z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjnych), spółdzielni, przedsiębiorstw bankowych i zakładów ubezpieczeniowych określa dokładnie sposób oznaczania wartości przedmiotów majątkowych. Natomiast co do kupców rejestrowych jednoosobowych, spółek jawnych i komandytowych obowiązuje ogólny przepis art. 58 k. h., iż w inwentarzach i bilansach należy wartość poszczególnych przedmiotów majątkowych oznaczać podług ich wartości rzeczywistej, wierzytelności zaś wątpliwe według ich wartości prawdopodobnej, a wierzytelności nieściągalne należy odpisać na straty. W myśl ogólnie przyjętych zasad i zwyczajów szacunek ten dokonywany jest w praktyce przez powyższe przedsiębiorstwa w ten sposób, że przedmioty majątku stałego przyjmowane są w bilansach w stałych wartościach, określanych według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o coroczne odpisy amortyzacyjne w przypadku dokonywania ich metodą bezpośrednią, towary i surowce — według kosztów własnych nie powyżej jednak ceny rynkowej w dniu bilansowym, papiery wartościowe — według ceny nabycia lub kursu giełdowego z ostatniego miesiąca przed dniem bilansowym, zobowiązania i należności zaś — według kursu giełdowego z powyższego okresu, a więc zgodnie z przepisami kodeksu handlowego dotyczącymi osób prawnych (por. art. 248—251 i 423—426 k. h.).

3. Stosowanie powyższych zasad w odniesieniu do przedmiotów majątku stałego oraz surowców, towarów i innych wartości będących przedmiotem obrotu przedsiębiorstwa, nie nastręcza trudności dla podatników, którym zachowały się księgi handlowe (i dowody do nich) z lat poprzednich. Natomiast wynikły trudności u podatników, którym wskutek wypadków wojennych wraz z przedsiębiorstwami uległy zniszczeniu względnie zaginęły wspomniane materiały i którzy w ten sposób żadnymi danymi przy sporządzaniu bilansów otwarcia w 1945 r. nie rozporządzali. W praktyce podatnicy ci postępowali, jak niżej:

a) przedmioty majątku stałego, znajdujące się w przedsiębiorstwie w dniu jego ponownego otwarcia (wznowienia działalności) szacowano według cen nabycia lub kosztów wytworzenia z sierpnia 1939 r. bądź według cen z okresu sporządzania bilansu, tj. z 1945 r., stosując analogiczne zasady przy sporządzaniu bilansu zamknięcia. Aczkolwiek zarówno jeden jak i drugi sposób wyceny nie jest zgodny z powoływanymi wyżej przepisami prawnymi, to jednak, uwzględniając szczególne warunki, w jakich nie z własnej winy podatnicy ci znaleźli się, Ministerstwo Skarbu poleca nie kwestionować jeśli chodzi o przedmioty stanowiące własność podatnika przed dniem 1.IX.1939 r. prawidłowości dokonanego w sposób powyższy oznaczenia ich wartości pod warunkiem, że: 1) zamieszczone w bilansach wartości będą oparte na orzeczeniach biegłych z ramienia organizacyj samorządu gospodarczego, 2) podatnicy, którzy dokonali szacunku według cen z 1945 r., przedstawią nadto orzeczenie biegłych, określających wartości tych przedmiotów według cen nabycia — wytworzenia z VIII/1939 r. Orzeczenia biegłych powinny określać zarówno pierwotną wartość poszczególnych przedmiotów jak i zmniejszenie wartości na skutek zużycia do dnia zaprowadzenia ksiąg (wznowienia działalności).

Co do odpisów na amortyzację podlegających zużyciu powyższych przedmiotów majątku stałego, Ministerstwo Skarbu poleca przyjmować u tego rodzaju podatników za podstawę dla ustalenia kwoty odpisu szacunkową wartość przedmiotów według cen nabycia lub wytworzenia z VIII/1939 przy zastosowaniu mnożnika ustalonego w cz. I. okólnika z dnia 17.X.1946 r. Nr D.V. 3-3/21/46 pod warunkiem jednak dokonania przez tych podatników księgowań amortyzacji w sposób podany w tymże okólniku; postanowienia cz. I zdanie ostatnie wspomnianego okólnika

mają w tych przypadkach odpowiednie zastosowanie.

Również co do przedmiotów majątku stałego nabytych lub wytworzonych przez wspomnianych podatników w okresie okupacji nie należy kwestionować wyceny ich, dokonanej w bilansach 1945 r. w sposób wyżej podany, pod warunkiem jednak, iż podatnicy ci przedstawią orzeczenie biegłych, stwierdzające wartość tych przedmiotów według cen nabycia lub kosztów wytworzenia z okresu, w którym poszczególne przedmioty były nabywane albo wytworzone. Ustaloną w ten sposób wartość należy przyjmować za podstawę przy obliczaniu odpisów na zużycie tych przedmiotów w 1945 r., które to odpisy powinny być poza tym dokonane na zasadach ogólnych — zgodnie z przepisami art. 6 ustawy o podatku dochodowym z 1936 r. oraz § 14 rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 27.IV.1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 301). W razie zaistnienia wątpliwości co do tego z jakiego okresu (przedwojennego czy okupacyjnego) poszczególny przedmiot majątku stałego pochodzi należy traktować go jako pochodzący sprzed 1.IX.1939 r. pod warunkiem jednak, iż podatnik tego rodzaju okoliczność przynajmniej uprawdopodobni; w przeciwnym razie należy przyjąć, iż przedmiot pochodzi z okresu okupacyjnego. W tym przypadku, o ile nie będzie można ustalić w którym roku przedmiot został nabyty lub wytworzony, należy dla celów amortyzacji traktować go jako pochodzący z r. 1944.

Jasną jest przy tym rzeczą, iż przedmioty majątku stałego nabywane w 1945 r. tudzież dokonywane w tym okresie inwestycje (odbudowy) powinny być wykazane w bilansie według faktycznej ceny nabycia lub wytworzenia , przy czym podlegają one normalnemu umarzaniu.

b) Zapasy surowców, towarów i innych wartości, będących przedmiotem obrotu przedsiębiorstwa wyceniano w sposób analogiczny do szacunku przedmiotów majątku stałego, a więc w braku danych co do kosztów własnych — bądź według cen rynkowych 1945 r. bądź według cen niższych, najczęściej z VIII/1939 r. Wyceny według cen rynkowych 1945 r., o ile oczywiście odpowiada ona stosunkom faktycznym, istniejącym w okresie z którego ceny przyjęto za podstawę szacunku, nie należy kwestionować, w stosunku zaś do podatników, którzy w bilansach otwarcia dokonali szacunku niżej cen rynkowych z 1945 r., należy stosować postanowienia cz. II powołanego wyżej okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 17. X.1946 r. Nr D. V. 3-3/21/46.

4. a) Wobec braku w r. 1944 i 1945 notowań giełdowych powinny być posiadane przez podatników papiery wartościowe oszacowane w bilansach 1945 r. według wartości rzeczywistej (art. 58 k. h.), co najwyżej według ceny nabycia (art. 251 i 426 k. h.), Ministerstwo Skarbu poleca jednak nie kwestionować u podatników, którym dawne księgi handlowe nie zachowały się, wyceny posiadanych papierów wartościowych według ceny giełdowej z VIII/1939 r.

b) Co do osób prawnych, podlegających opodatkowaniu na podstawie art. 21. ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6), a posiadających akcje lub udziały innych przedsiębiorstw, to w przypadku całkowitego lub częściowego spisania tych akcyj i udziałów w ciężar rachunków wynikowych 1945 r. wynikła stąd strata będzie mogła być uznana za potrącalną z podstaw wymiaru roku podatkowego 1946 tylko wówczas, gdy podatnik udowodni, względnie uprawdopodobni, iż przedsiębiorstwo, którego akcje lub udziały zostały spisane, przestało istnieć na skutek zniszczeń wojennych doznanych w 1945 r. albo że nie posiada ono żadnego majątku, względnie że dokonany odpis pozostaje w odpowiednim stosunku do obniżki wartości tego przedsiębiorstwa. Natomiast z uwagi na postanowienia art. 8 p. 2 ustawy o podatku dochodowym z 1936 r. nie może być uznana za potrącalną z dochodu roku podatkowego 1946 strata na posiadanych przez poszczególne osoby prawne akcjach lub udziałach przedsiębiorstw, które uległy zniszczeniu w latach wcześniejszych, chyba że podatnik udowodniłby, iż wiadomość o tym fakcie uzyskał dopiero w roku 1945. U pozostałych podatników (osób fizycznych) straty powyższe zgodnie z przepisami art. art. 6 i 8 w związku z art. 7 ustawy o podatku dochodowym potrąceniu z dochodu podatkowego nie podlegają.

5. Wobec nieukazania się dotychczas przepisów prawnych, któreby rozstrzygały sprawę złożonych przez podatników do depozytu w urzędach skarbowych lub wskazanych przez Ministra Skarbu przedsiębiorstwach bankowych t. zw. „banknotów krakowskich" oraz marek niemieckich (vide dekret z dnia 6.I.1945 r. o deponowaniu i wymianie banknotów Banku Emisyjnego w Polsce (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 2) oraz dekret z dnia 5.II.1945 r. o deponowaniu i wymianie marek niemieckich (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 17), depozyty te powinny być wykazywane w bilansach 1945 r. w wartościach nominalnych jeśli chodzi o banknoty Banku Emisyjnego w Polsce oraz w sumach wynikających z przeliczenia w/g parytetu 1 zł = 2 Rmk, jeśli chodzi o depozyty markowe.

6. Zgodnie z przepisami prawnymi, przytoczonymi w ustępie 2, zobowiązania i należności w walutach obcych powinny być przerachowane w bilansach 1945 r. według przeciętnego kursu giełdowego z ostatniego miesiąca przed dniem bilansowym. W związku z tym Ministerstwo Skarbu podaje (zał. Nr Nr 1, 2, 3) ustalone przez Generalną Komisję Dewizową urzędowe kursy

walut na dz. 27.IX.1945 r. i 29.XII.1945 r., tudzież kursy dewiz z dnia 29.XII.1945 r., które mogły być przyjmowane przez podatników za podstawę dla oznaczenia wartości bilansowej ich zobowiązań i należności w walutach obcych. Co do zobowiązań i należności w walutach obcych, co do których powyższe kursy urzędowe notowań nie zawierają, nie należy kwestionować ich wyceny według kursu giełdowego z dnia zaciągnięcia zobowiązania lub powstania należności. W związku z tym Ministerstwo Skarbu poleca nie kwestionować prawidłowości bilansów, w których podatnicy wykazali zobowiązania i należności w walutach obcych według wartości, figurującej w ich bilansie poprzednim. Co do różnic kursowych, jakie wynikać mogą przy zastosowaniu przez podatników przy sporządzaniu bilansów wspomnianych kursów urzędowych z 1945 r., to jeśli chodzi o osoby prawne, których dotyczy ustawa z dnia 18.III.1932 r. o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 226), mogą one odnieść je zgodnie z art. 3 tejże ustawy na specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych". W myśl § 3 rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 2.VII.1932 r. o sposobie prowadzenia rachunków przejściowych różnic kursowych (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 604) zyski lub straty z tytułu różnic kursowych na należnościach i zobowiązaniach w walutach obcych — przeniesione na „specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych" w sposób unormowany powołanym rozporządzeniem — nie będą przyjmowane do podstaw wymiaru podatku dochodowego.

Co do pozostałych podatników (z wyjątkiem zakładów ubezpieczeniowych), to, zgodnie ze stanowiskiem zajętym przez Ministerstwo Skarbu w okólniku z dnia 23. IX. 1937 r. L. D. V. 20921/2/37 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 25, poz. 801), różnice kursowe, wynikające z przerachowania zobowiązań i należności według urzędowych kursów walut z 1945 r. mogą być doliczone do dochodu podatkowego względnie potrącone z podstawy opodatkowania tylko wówczas, gdy dotyczą zobowiązań i należności w walutach obcych, powstałych z tytułu dostarczonych lub otrzymanych na kredyt towarów, surowców itp. Natomiast nie mogą być przyjmowane do podstaw wymiaru podatku dochodowego na r. pod. 1946 zyski lub straty wynikające z przerachowania zobowiązań w walutach obcych, powstałych z transakcyj majątkowych (kupno majątku), transakcyj o charakterze inwestycyjnym (nabycie maszyn i urządzeń) oraz wogóle zyski i straty na zobowiązaniach powstałych z tytułu transakcyj, nie pozostających w związku z nabyciem towarów, surowców, półfabrykatów itp., a to z uwagi na przepisy art. 8 w związku z art. 7 ustawy o podatku dochodowym. Ciężar dowodu co do tego, jaki charakter posiada odnośne zobowiązanie wzgl. należność, spoczywa na podatniku, którego w postępowaniu wymiarowym należy wezwać do udzielenia w tym względzie wyjaśnień, a to w trybie art. 71 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134).

II.

1. Zgodnie ze stałym stanowiskiem Ministerstwa Skarbu co do strat majątkowych osób prawnych, wyrażonym m. in. w okólniku z dnia 26.XI.1938 r. Nr D. V. 4882/2/28 oraz w późniejszych licznych orzeczeniach wydawanych w sprawach indywidualnych, poniesione przez podatników podlegających opodatkowaniu na podstawie przepisów art. 21 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r., Nr 2, poz. 6) i odpisane przez nich w ciężar rachunków wynikowych straty na przedmiotach majątku stałego oraz na towarach i innych wartościach, wynikłe na skutek całkowitego lub częściowego ich zniszczenia względnie utraty w czasie działań wojennych, należy traktować jako pozycje potrącalne od dochodu podatkowego tego roku, w którym utrata lub zniszczenie przedmiotu miała miejsce.

Natomiast niespisane przez wymienionych podatników we właściwym czasie poniesionych strat wojennych, lecz obciążanie z ich tytułu, względnie z tytułu kosztów ich odbudowy (jeśli chodzi o przedmioty majątku stałego), rachunków wynikowych 1945 r. nie może powodować potrącenia omawianych strat i kosztów z dochodu podatkowego roku podatkowego 1946, a to wobec wyraźnego przepisu art. 8 p. 2 ustawy o podatku dochodowym z 1936 r.

Co do strat wojennych poniesionych przez tę grupę podatników w roku operac. 1945 (1944/45), to zgodnie z postanowieniami kodeksu handlowego oraz zasadami księgowości, w myśl których wszystkie zaszłości, podlegające księgowaniu, winny być ujawniane w księgach w dacie ich powstawania, zaś roczny bilans kupca winien wykazywać faktyczny stan jego majątku, wspomniane straty winny znaleźć swój wyraz już w księgach handlowych roku 1945 (1944/45), a to drogą spisania odpowiednich wartości bilansowych w ciężar rachunków wynikowych.

Ministerstwo Skarbu poleca jednak nie kwestionować prawidłowości ksiąg handlowych w tym przypadku, gdy podatnik nie spisał z aktywów 1945 r. wartości zniszczonych w tymże roku przedmiotów majątkowych, lecz wstawił je do bilansu w pełnej wysokości, księgowane równocześnie w ciężar rachunków wynikowych koszty odbudowy tych przedmiotów mogą być uznane za potrącalne z dochodu podatkowego 1946 roku podatkowego operacyjny 1945 r. tylko do wysokości równej wartości bilansowej odnośnego przedmiotu, zmniejszonej o przypada-

jącą na niego kwotę amortyzacji, zawartą w kapitale amortyzacyjnym. Fakt przyjęcia przez władze podatkowe sporządzonego w powyższy sposób bilansu za 1945 r. nie może być uważany za równoczesne przyznanie podatnikowi prawa potrącania z dochodu podatkowego lat następnych dalszych kosztów odbudowy zniszczonych w 1945 r. przedmiotów; potrącalność tych kosztów oceniana będzie w ramach przepisów dekretu o podatku dochodowym z 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14).

2. Co do strat wojennych na majątku osób fizycznych, to zgodnie ze stanowiskiem zajętym przez Ministerstwo Skarbu w zarządzeniu z dnia 19.VII.1945 r. Nr D. V. 25634/1-11/18/45 straty te potrąceniu z dochodu podatkowego tych osób nie podlegają. W szczególności nie podlegają potrąceniu w myśl art. 6 i 8 w związku z art. 7 ustawy o podatku dochodowym z 1936 r. straty na towarach, surowcach, półwyrobach, tudzież straty gotówkowe oraz inne i to bez względu na to, że dochód podatnika ustalany jest na podstawie prowadzonych przezeń prawidłowych ksiąg. Natomiast w myśl art. 6 zdanie I wspomnianej ustawy podlegają potrąceniu z dochodu podatkowego osób fizycznych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, powstałe w czasie wojny, straty częściowe lub całkowite na przedmiotach podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia dochodu, przy czym — w myśl przytoczonych wyżej zasad — potrącenie to może być dokonane tylko z dochodu podatkowego tego roku, w którym strata powstała i po uwzględnieniu odpowiednich kwot amortyzacji, o którą powinna być zmniejszona wartość bilansowa spisywanego przedmiotu.

Wobec trudności, jakie wynikać będą w praktyce przy określaniu stopnia zniszczenia bądź przypadającej do odpisania równowartości zniszczonych częściowo przedmiotów oraz kwoty przypadającej na nich amortyzacji, Ministerstwo Skarbu poleca nadto nie kwestionować, gdy dokonany przez podatnika odpis nie zostanie oparty na ścisłym materiale książkowym, lecz będzie wynikał z szacunku uskutecznionego przez biegłych.

III.

Wyrażone w cz. I i II zasady należy stosować do wszystkich podatników, prowadzących w 1945 r. księgi handlowe, z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych, o których niżej, oraz z wyjątkiem instytucyj kredytowych, co do których wydane zostaną odrębne zarządzenia.

IV.

Co do przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowym, to zasady jakimi winny się one kierować przy sporządzaniu w 1945 r. bilansów otwarcia ujęte zostały w Instrukcji Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 22.X.1945 r. o wyjątkowych zasadach sporządzania bilansów otwarcia przedsiębiorstw i zakładów pracy państwowych i nad którymi ustanowiony został zarząd państwowy (zał. 4), a nadto okólnikiem Nr 189 Ministra Przemysłu z dnia 30.X.1945 r. w sprawie dodatkowych wyjaśnień co do sposobu sporządzania bilansów otwarcia (zał. Nr 5). W sprawie bilansów zamknięcia powyższych przedsiębiorstw ukazały się dwa zarządzenia: a) okólnik Nr 231 Ministerstwa Przemysłu z dnia 12.II.1946 r. (zał. Nr 6) w sprawie sposobu sporządzania zamknięcia ksiąg handlowych za rok operac. 1945 w przedsiębiorstwach państwowych i pod zarządem państwowym (z natury rzeczy dotyczy przedsiębiorstw podległych Ministerstwu Przemysłu) oraz b) zarządzenie Nr 33 Ministerstwa Aprowizacji i Handlu z dnia 13.VI.1946 r. w sprawie zamknięć rachunkowych za rok operac. 1945 w przedsiębiorstwach państwowych i pod zarządem państwowym podległych Ministerstwu Aprowizacji i Handlu (zał. Nr 7).

Załączając odpisy powyższych zarządzeń i instrukcyj Ministerstwo Skarbu poleca nie kwestionować, oczywiście w przypadkach, gdy warunek prawdy materialnej jest zachowany, prawidłowości bilansów wspomnianych grup przedsiębiorstw, sporządzonych według zasad, zawartych w tych zarządzeniach.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu nadmienia, iż jeśli chodzi o ustosunkowanie się do dokonywanych przez przedsiębiorstwa odpisów amortyzacyjnych (vide §§ 12 i 13 okólnika Min. Przemysłu Nr 231 i pkt. 9 zarządzenia Min. Aprowizacji i Handlu) oraz do tworzonych rezerw p. n. „Różnice z przeszacowania zapasów z bilansu otwarcia 1945 r.“ (pkt. 11 zarządzenia Min. Aprowizacji i Handlu) względnie p. n. „Różnice z przeszacowania zapasów“ (§ 9 okólnika Nr 231 Min. Przemysłu), to przy wymiarze podatku dochodowego na rok podatkowy 1946 (operacyjny 1945 r.) należy stosować zasady, zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 17.X. 1946 r. Nr D. V. 3-3/22/46 (Nr 493). Poza tym Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę, iż obydwa zarządzenia zawierają polecenia (§ 10 okólnika Min. Przemysłu i pkt. 10 zarządzenia Min. Aprowizacji i Handlu), by koszty związane z rewindykacją mienia, koszty usunięcia zniszczeń powstałych wskutek działań wojennych, koszty uruchomienia zakładów oraz koszty organizacji itp. koszty, nie stwarzające w istniejących przedmiotach majątku stałego ulepszenia, ani też powiększenia wartości, a poniesione w celach zabezpieczenia lub uporządkowania przejętych zakładów i ich uruchomienia, zostały ściśle ustalone i przeniesione na konta bilansowe, a następnie umarzane metodą bezpośrednią w trzech równych ratach, poczynając od roku operac. 1946.

Ministerstwo Skarbu komunikuje przy tym, iż w myśl uchwały Prezydium Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 8.III.1946 r. (zał. 8) obowiązują począwszy od 1946 r. wszystkie przedsiębiorstwa państwowe i pozostające pod zarządem państwowym, z wyjątkiem przedsiębiorstw bankowych i ubezpieczeniowych, zasady księgowania ustalone przez „Jednolity Plan Kont", zatwierdzony przez Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego.

Wreszcie Ministerstwo Skarbu poleca nie stosować przy wymiarach podatku dochodowego na rok podatkowy 1946 (operac. 1945) w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowym przepisów art. 21 ust. 3 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6).

Podsekretarz Stanu:
T. Dietrich

Załącznik Nr 1.

Urzędowe kursy walut ustalone Uchwałą Generalną Komisji Dewizowej Nr 2 z dnia 27.IX. 1945 r.

Dol.	95.—	
Ł	230.—	
Kr. szw.	2300.—	(za 100)
Fr. szw.	2200.—	„
Fr fr.	30.—	„
Fr. belg.	30.—	„
Kr. cz.	20.—	„
Lei	2.77	„
Din	11.11	„
Kr. norw.	1000.—	„
Kr. duń.	1500.—	„
Lir.	30.—	„

Załącznik Nr 2.

Urzędowe kursy walut ustalone uchwałą Generalną Komisji Dewizowej Nr 2/III z dnia 29.XII.1945 r.

	Kupno	Sprzedaż
Dol.	94.—	98.—
Dol. kanad.	84.—	88.—
Ł	377.—	397.—
Fr. szw.	2175.—	2287.—
Kr. norw.	1871.—	1967.—
Kr. duń.	1940.—	2040.—
Kr. szw.	2500.—	2500.—
Fr. fr.	50.—	53.—
Kr. cz.	50.—	53.—
Lir.	30.—	32.—
Milit. mk.	50.—	53.—

Załącznik Nr 3.

Urzędowe kursy dewiz ustalone Uchwałą Generalną Komisji Dewizowej Nr 3 z dnia 29.XII. 1945 r.

	Kupno	Sprzedaż
New-York	100	102
Montreal	90	92
Londyn	403	412
Zürich	2325	2371
Sztokholm	2379	2427
Kopenhaga	2074	2116
Oslo	2000	2040

Załącznik Nr 4.

INSTRUKCJA

Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów

z dnia 22 października 1945 r.

o wyjątkowych zasadach sporządzania bilansów otwarcia przedsiębiorstw i zakładów pracy państwowych i nad którymi ustanowiony został zarząd państwowy.

§ 1. Przedsiębiorstwa i zakłady pracy państwowe nad którymi został ustanowiony zarząd państwowy, powinny sporządzić bilans otwarcia z zachowaniem postanowień niniejszej instrukcji.

§ 2. Bilans otwarcia winien być sporządzony na dzień przejęcia przedsiębiorstwa, względnie zakładu pracy przez zarząd państwowy.

§ 3. W bilansach otwarcia należy uwidocznić wszystkie dane, które niezbędne są do dokładnego przedstawienia stanu majątku przedsiębiorstwa.

Bilans otwarcia winien objąć tylko w rzeczywistości przejęte przedmioty majątkowe, z pominięciem narazie ciągłości bilansowej w stosunku do istniejącego w dniu obejmowania zakładów stanu bilansowego.

§ 4. Za podstawę do sporządzenia bilansu otwarcia winny służyć: protokóły opisu i zajęcia, sporządzane przy przejmowaniu przedsiębiorstw i zakładów pracy przez zarządy państwowe, oraz dołączone do nich lub samoistne spisy inwentarzy majątku przejętego.

§ 5. Szczegółowe spisy majątku, objętego przez zarządy państwowe, po dokonaniu wyceny na zasadach wyszczególnionych w niniejszej instrukcji, winny być wprowadzone do ksiąg inwentarzowych przedsiębiorstw i zakładów pracy.

§ 6. Księgi inwentarzowe należy prowadzić zgodnie z zasadami prawa i zasadami księgowości.

§ 7. Wartość majątku, stanowiącego własność przedsiębiorstwa lub zakładu pracy powinna być obliczona do bilansu w sposób następujący:

1) Przedmioty majątkowe, jako to: grunty, budynki, maszyny, urządzenia, narzędzia oraz ruchomości, zapasy surowców, materiały pomocnicze, półfabrykaty, wyroby gotowe itp. winny być wycenione na poziomie przeciętnych cen nabycia, lub w ich braku, kosztów wytworzenia w roku 1939-ym lub 1938-ym.

2) Przedmioty majątkowe, które nie były na rynku przedwojennym, albo też ceny których nie były notowane — winny być przejęte w wartości:

a) kosztów wytworzenia, ustalonych w drodze kalkulacyjnej na poziomie cen z roku 1939, lub

b) odpowiadające obowiązującym w okresie okupacji miejscowym, zreglamentowanym, hurtowym cenom rynkowym.

3) W wyjątkowych wypadkach, gdyby nastręczała się trudność w oszacowaniu poszczególnych składowych części urządzenia, stanowiącego pewien jednolity zespół, można dokonać globalnego oszacowania całego zespołu, dzieląc jego wartość proporcjonalnie na poszczególne części składowe.

4) Celem obliczenia obecnej wartości użytkowej przedmiotów, ulegających zużyciu przy pracy i w czasie, należy ustalić procentowo, w stosunku do wartości pierwotnej, stopień zużycia przedmiotów poszczególnych, biorąc pod uwagę przydatność ich do dalszej produkcji i obniżenia wartości wskutek postępu technicznego.

5) Stopień uszkodzenia przedmiotów majątkowych, spowodowany działaniami wojennymi, należy oddzielnie obliczyć procentowo w stosunku do wartości początkowej.

6) Sprostowanie wartości przedmiotów majątku stałego, należy dokonać metodą pośrednią, przez wykazanie w księdze inwentarzowej i bilansie otwarcia sum wyrażających to sprostowanie w stanie biernym odnośnie zużycia jako „odpisy na skutek zużycia" i oddzielnie odnośnie uszkodzeń wojennych jako „odpisy na skutek uszkodzeń wojennych".

7) Przy ustalaniu wartości przedmiotów majątkowych, których cena nabycia lub wyworzenia określona była w walucie zagranicznej do przerachowania na złote, należy zastosować urzędowy kurs danej waluty z roku 1939.

§ 8. 1) Zasoby kasowe, przejęte przez zarządy państwowe, winny być wprowadzone do bilansów otwarcia w następujący sposób:

a) złote Narodowego Banku Polskiego — w pełnej wartości,

b) złote Banku Emisyjnego w Polsce i marki niemieckie, do wysokości dokonanej wymiany w pełnej wartości: zdeponowane zaś i niewymienione — ewidencyjnie w wartości 1 zł,

c) waluty obce — według obowiązującego urzędowego kursu.

§ 9. Papiery wartościowe, przejęte w rzeczywistości przez zarządy państwowe, winny być wykazane w bilansie otwarcia jedynie ewidencyjnie w symbolicznej wartości jeden zł. W księgach inwentarzowych należy umieścić szczegółową specyfikację papierów wartościowych.

§ 10. Patenty, licencje, koncesje, marki ochronne itp. o ile przejęte zostały przez zarządy państwowe, winny być wykazane w wartości symbolicznej po 1 złoty każde.

§ 11. Celem uwidocznienia w bilansach ewentualnych pretensji z tytułu należności, zobowiązań i wszelkiego innego rodzaju składników stanu czynnego i biernego winny być aż do dalszego zarządzenia zamieszczone w bilansach otwarcia po obu stronach bilansu pozycje pod nazwami: „Aktywa do wyjaśnienia" i „Pasywa do wyjaśnienia" z oznaczeniem każdej z nich symboliczną wartością — 1 zł.

§ 12. 1) W księdze inwentarzowej i bilansie otwarcia przedsiębiorstwa lub zakładu pracy winien być wprowadzony objęty przez zarząd państwowy czysty majątek zakładu lub przedsiębiorstwa. Wyrażać się będzie różnicą pomiędzy sumą wszystkich składników majątku przejętego łącznie z symbolicznymi wartościami aktywów, t. j. sumą stanu czystego, a kwotą stanu biernego, składającą się z sumy sprostowań wartości majątku wskutek zużycia, uszkodzeń wojennych i „Passywów do wyjaśnienia".

2) W bilansach otwarcia czysty majątek przedsiębiorstw lub zakładów pracy winien być wprowadzony pod nazwę „Majątek objęty przez Zarząd Państwowy".

§ 13. Do oszacowania składników majątkowych przedsiębiorstw i zakładów pracy, przejętych przez zarząd państwowy, powołane zostają komisje szacunkowe, składające się:

1) w przedsiębiorstwach drobnych z:

a) tymczasowego zarządcy,

b) delegata rady zakładowej,

c) przedstawiciela miejscowej rady narodowej.

W wypadkach wątpliwych komisja szacunkowa może powołać rzeczoznawcę, który pełni wówczas funkcję przewodniczącego komisji,

2) W przedsiębiorstwach średnich i dużych z:

a) rzeczoznawcy jako przewodniczącego komisji,

b) przedstawiciela tymczasowego zarządu danego przedsiębiorstwa lub zakładu pracy,
c) delegata rady zakładowej,
d) przedstawiciela właściwej izby skarbowej,
e) przedstawiciela wojewódzkiego oddziału Tymczasowego Zarządu Państwowego, jeżeli przedsiębiorstwo stanowi majątek opuszczony lub porzucony.

O dacie rozpoczęcia prac komisji, winien zarząd państwowy powiadomić miejscową Radę Narodową, która władna będzie, według uznania, delegować ze swego grona przedstawiciela, właściwą Izbę Skarbową oraz wojewódzki oddział Tymczasowego Zarządu Państwowego, jeżeli przedsiębiorstwo stanowi majątek opuszczony lub porzucony. Niestawiennictwo przedstawicieli Izby Skarbowej względnie oddziału Tymczasowego Zarządu Państwowego nie stanowi przeszkody do prowadzenia prac komisji.

Rzeczoznawcy wyznaczeni będą przez Zarząd właściwego Zjednoczenia Centralnego Zarządu Przemysłu lub Departamentu właściwego Ministerstwa.

Dla pozostałych zakładów pracy rzeczoznawców wyznaczają Wydziały Przemysłowe Urzędów Wojewódzkich.

§ 14. Bilanse otwarcia winny być sporządzone w terminie dwóch miesięcy od daty przejęcia zakładu pracy przez zarząd państwowy.

W zakładach pracy, które zarząd państwowy objął przed dniem wejścia w życie niniejszej instrukcji bilanse otwarcia sporządzone być winny w terminie 6-ciu tygodni od daty opublikowania niniejszej instrukcji.

§ 15. Bilans otwarcia wraz ze spisem inwentarza winien być w ciągu 3-ch dni po upływie terminu, określonego w § 14-m złożony w 3-ch egzemplarzach w Wydziale Przemysłowym właściwego Urzędu Wojewódzkiego i w 2-ch egzemplarzach właściwemu Zjednoczeniu Przemysłowemu.

Urząd Wojewódzki przedłoży niezwłocznie 2 egzemplarze bilansu i załączników — właściwemu Ministerstwu.

Przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów
(—) H. Minc
Minister Przemysłu

OKÓLNIK MINISTRA PRZEMYSŁU Nr 189. **Załącznik Nr. 5.**

z dnia 30 października 1945 r.

W sprawie: dodatkowych wyjaśnień co do sposobu sporządzania bilansu otwarcia.

Powołując się na Instrukcję Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 22 października 1945 r., o wyjątkowych zasadach sporządzania bilansów otwarcia przedsiębiorstw i zakładów państwowych i nad którymi ustanowiony został zarząd państwowy, Ministerstwo Przemysłu zarządza co następuje:

1. a) Przedsiębiorstwa i zakłady pracy, które przed opublikowaniem wspomnianej na wstępie Instrukcji, wprowadziły do swoich ksiąg handlowych bilanse otwarcia, sporządzone na zasadach odmiennych, powinny wniesione zapisy wystornować w dwóch pozycjach, z których jedna znosi pozycje stanu czynnego, druga zaś znosi pozycje stanu biernego bilansu.

   b) Stornowanie tylko części składników stanu czynego lub biernego z wprowadzonego do ksiąg hadlowych bilansu otwarcia, nawet gdyby pozostała część nie wymagała poprawek, jest niedopuszczalne.

2. Sporządzony na nowo, zgodnie z zasadami Instrukcji Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów bilans otwarcia ulega wpisaniu do księgi inwentarzowej i wniesieniu do pozostałych ksiąg handlowych.

3. Przy sporządzaniu bilansu otwarcia należy majątek stały (zakładowy) i zapasy, ująć dla każdego zakładu. Przykładowo — kopalnia węgla, przy której znajduje się cegielnia, lub elektrownia, sprzedająca część prądu dla postronnych konsumentów: oddzielnie należy zestawić majątek kopalni, oddzielnie zaś majątek cegielni lub elektrowni.

W obrębie zakładu majątek stały dodatkowo podzielić należy na następujące grupy:
1) majątek służący dla działalności fabrykacyjnej lub handlowej (użytkowany),
2) czasowo nieużytkowany majątek dla działalności fabrykacyjnej lub handlowej, (majątek działów nieuruchomionych, uruchomienie których jednak nie jest wykluczone),
3) majątek przeznaczony lub związany ze świadczeniami zakładu na rzecz pracowników,
4) majątek posiadający charakter lokacyjny,
5) majątek bez przeznaczenia, lub sporny.

4. W związku z przepisem § 8 p. b. Instrukcji Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów o sposobie oszacowania złotych Banku Emisyjnego w Polsce wyjaśnia się, że w tych przedsiębiorstwach i zakładach pracy, które objęte zostały przez zarząd Państwowy

przed datą opublikowania dekretu, z dnia 6 stycznia 1945 r. o deponowaniu i wymianie banknotów Banku Emisyjnego w Polsce (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 2) i w których „Krakowskie" banknoty deponowane były przez zarząd państwowy i rozchodowane w Kasach — do bilansu otwarcia przyjąć należy pełną sumę stanu Kasy, przejętą przez Zarząd państwowy.

5. O sposobie przeliczenia zapasów, przyjętych do bilansu otwarcia po cenach z r. 1938 lub 1939 oraz o sposobie zaksięgowania różnicy, wynikającej z przerachowania, wydane zostaną odrębne w tej mierze zarządzenia.

Minister Przemysłu
(—) H. Minc

Załącznik Nr 6.

OKÓLNIK MINISTERSTWA PRZEMYSŁU Nr 231.

z dnia 12 lutego 1946 r.

W sprawie: sposobu zamknięcia ksiąg handlowych za rok operacyjny 1945 w przedsiębiorstwach państwowych i pod zarządem państwowym.

Celem sporządzenia zamknięć rachunkowych i sprawozdań za rok operacyjny 1945 w sposób jednolity, zarządzam co następuje:

§ 1. Bilanse zamknięcia i rachunki wyników (rachunki strat i zysków winny być sporządzane z uwzględnieniem: (a) zasad rachunkowości, (b) przepisów prawa i zarządzeń władz, oraz (c) przepisów niniejszego okólnika.

§ 2. Przed zamknięciem ksiąg handlowych i sporządzeniem bilansu oraz rachunku wyników powinny być wszystkie operacje, odnoszące się do ubiegłego okresu gospodarczego, rozliczone i zaksięgowane.

Wszystkie dochody okresu ubiegłego, chociażby niezrealizowane, oraz koszty, odnoszące się do tego okresu, chociażby niezapłacone, powinny być zaksięgowane.

Sumy pozabilansowe jak to: towary komisowe lub konsygnacyjne, gwarancje, należności i zobowiązania względne itp. powinny być przed zamknięciem ksiąg sprawdzone i należycie zaksięgowane.

Zarządza się jednocześnie, żeby Centralne Zarządy, Zjednoczenia, Centrale Handlowe lub przedsiębiorstwa, najdalej w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego okólnika rozliczyły zalegające za okres 1945 r. operacje i przesłały rozliczenia odnośnym kontrahentom.

§ 3. Sporządzone z natury na koniec roku spisy inwentarzowe majątku stałego oraz zapasów wszelkiego rodzaju winny być dokładnie sprawdzone i porównane ze stanem wynikającym z ksiąg handlowych.

Ujawnione różnice winny być zanalizowane oraz ustalone przyczyny ich powstania. W wypadku ujawnienia nadużyć lub złej woli należy dowody zabezpieczyć, powiadamiając niezwłocznie odnośne organy kontroli, celem wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do osób ponoszących za ten stan odpowiedzialność.

Omawiane różnice powinny być uwidocznione w odpowiedni sposób w księgach handlowych.

§ 4. Wszystkie salda figurujące na kontach osobowych, a wynikające z rozrachunków różnego rodzaju, powinny być w zasadzie potwierdzone w drodze korespondencji lub wyciągu.

Brak potwierdzenia zgodności rozrachunku i wynikającego z niego salda, nie wstrzymuje zamknięcia ksiąg handlowych.

Należności nieściągalne mają być z odpowiednim umotywowaniem odpisane na straty.

§ 5. Należności sporne i wątpliwe nie mogą być odpisane na straty lecz powinny być przeniesione na specjalne konta należności wątpliwych. Rezerw na ten cel tworzyć nie należy.

Pretensje oparte na dowodach (pokwitowania, potwierdzenia itp.) nawet jeśli istnieje poważna wątpliwość co do możliwości ich ściągnięcia nie powinny być odpisane, lecz przeniesione na konta należności wątpliwych.

§ 6. Sumy wpłacone lub przekazane do Ministerstwa Przemysłu na poczet dochodów Skarbu Państwa, stanowią zaliczki na podatek dochodowy i odpisaniu nie ulegają. Nie ulegają spisaniu również i zaliczki, wpłacane do Kas Skarbowych na poczet podatku dochodowego za rok operacyjny 1945.

§ 7. Przedmioty majątku stałego nabyte lub wytworzone przed objęciem przedsiębiorstwa przez Zarząd Państwowy, a przyjęte do bilansu otwarcia po cenach roku 1938, nie ulegają przerachowaniu i powinny być w wartościach książkowych wykazane w bilansie zamknięcia z zaznaczeniem „wg. cen 1938 r.".

Przedmioty majątku stałego, wykonane lub nabyte w roku 1945 powinny być wykazane w bilansie zamknięcia w wartościach nabycia lub wytworzenia, jako osobne pozycje oznaczone „wg. cen 1945 r". W księgach handlowych obiekty majątku stałego, nabyte lub wytworzone w 1945 r. powinny być uwidocznione na osobnych kontach.

§ 8. Zapasy, jak to surowce, półfabrykaty, wyroby gotowe, różne materiały, towary handlowe itp. oszacować należy do bilansu zamknięcia po cenach nabycia lub wytworzenia, w wypadku zaś gdyby ceny te wyższe były od obowiązujących cen urzędowych, oszacowanie następuje po cenach urzędowych. Przy wytworach własnych ceny urzędowe ulegają zmniejszeniu o sumy tych specjalnych kosztów sprzedaży, które powstają dopiero przy realizacji (np. prowizja na

rzecz Central Zbytu lub Zjednoczeń, podatek obrotowy).

Niezużyte lub niezrealizowane zapasy, przyjęte do bilansu otwarcia po cenach 1938 r., oszacować należy do bilansu zamknięcia według obowiązujących urzędowych cen, po których przedmioty te lub zbliżone do nich mogą być nabyte ew. wytworzone. Zasada ta ma zastosowanie mimo, że ceny 1938 r. mogą być niższe od aktualnych cen urzędowych.

§ 9. Zrealizowane lub zużyte do przerobu zapasy przyjęte do bilansu otwarcia mogą być rozchodowane w całości lub w części w wartościach nieprzekraczających cen urzędowych każdorazowo obowiązujących w okresie zużycia lub realizacji tych zapasów. Różnice powstające z tego tytułu na rachunkach zapasów przenieść należy na specjalne konto pod nazwą „Różnice z przeszacowania zapasów".

Konto „Różnice z przeszacowania zapasów" zamieścić należy w pasywach bilansu w grupie „Rezerw kapitałowych".

§ 10. Wszystkie koszty poniesione w związku z rewindykacją wywiezionego mienia, koszty usunięcia zniszczeń powstałych wskutek działań wojennych, koszty uruchomienia zakładów, oraz koszty organizacji itp. koszty które w istniejących przedmiotach majątku stałego nie stwarzają ulepszenia, ani też powiększenia wartości, a dokonane zostały w celu zabezpieczenia lub uporządkowania przejętych zakładów i ich uruchomienia powinny być przed zamknięciem ksiąg handlowych ściśle ustalone i z kont wynikowych, o ile tam uprzednio zostały wpisane, winny być przeniesione na specjalne konta bilansowe (w klasie 0).

Wydatki te ulegają umorzeniu w okresie trzech lat w trzech równych ratach, poczynając od roku operacyjnego 1946 metodą bezpośrednią.

§ 11. Koszty odbudowy i remonty kapitalne, o ile kwoty na ten cel zostały zaksięgowane na konta wynikowe, powinny być ściśle ustalone i przeniesione na odpowiednie rachunki w grupie kont majątku stałego, podlegającego normalnym umorzeniom.

§ 12. Wartość zużycia przedmiotów majątku stałego, przyjętego do bilansu otwarcia na podstawie cen z 1938 r. należy za okres 1945 r. obliczyć w sposób następujący:

1) odpis rocznej raty, obliczonej wg. normalnych stawek od wartości majątku przyjętego po cenach 1938 r. powinien być zaksięgowany w sposób normalny na odpowiednie konta umorzenia wartości przedmiotów majątku stałego.
2) Niezależnie od tego zezwala się na obciążenie rachunku wyników dodatkową amortyzacją w wysokości dziewięciokrotnej rocznej raty, obliczonej zgodnie z punktem 1. Odpisy te należy księgować na oddzielnych kontach oznaczonych nazwą: „Dodatkowe umorzenie majątku przyjętego pg. cen 1938 r.".

Odpisy te w bilansie powinny być wykazywane w oddzielnych pozycjach.

§ 13. Przedmioty majątku stałego nabyte lub wytworzone w roku operacyjnym 1945 należy umarzać w sposób normalny. Przepisy § 12 w stosunku do tych przedmiotów nie mają zastosowania.

Zaleca się prowadzenie oddzielnych kont odpisów na zużycie (amortyzacji) dla przedmiotów przyjętych pg. cen 1938 r. i dla przedmiotów nabytych lub wytworzonych w roku 1945 i w latach późniejszych.

§. 14. Kwoty wydatkowane na robociznę lub zapłacenie administracji, składki ubezpieczalni, prąd, gaz, wodę i podatki, oraz uregulowane zobowiązania dotyczące okresów przed przyjęciem przedsiębiorstwa przez zarząd państwowy nie podlegają odpisaniu na straty i winny być przeniesione na specjalne konto „Rozrachunki z dawnym właścicielem (ami)" w grupie różnych należności i zobowiązań krótkoterminowych.

Wpływy dotyczące okresu przed przyjęciem przedsiębiorstwa przez Zarząd Państwowy winny być w analogiczny sposób wniesione na konto „Rozrachunki z dawnym(i) właścicielem(ami)".

W księdze inwentarzowej i bilansie konto to należy wykazać dwoma saldami, t. j. w aktywach podając sumę wypłat dokonanych przez przedsiębiorstwo, w pasywach zaś sumę otrzymanych wpływów.

§ 15. Bilans roczny winien być sporządzony według wzoru załączonego do instrukcji do jednolitego planu kont.

Rachunek wyników (r-k strat i zysków) w tych przedsiębiorstwach, w których układ dotychczasowy kont na to zezwala, winien być zestawiony według wzoru obowiązującego od 1946 r. (załącznik do instrukcji do jednolitego planu kont). W przedsiębiorstwach, w których zestawienie rachunku wyników wg. wspomnianego wzoru nastręczałoby trudności, rachunek ten sporządzić należy w sposób wynikający ze struktury księgowości.

Do rachunków wyników winny być załączone szczegółowe specyfikacje kosztów produkcji i ogólnych kosztów administracji i sprzedaży.

§ 16. Bilanse roczne i rachunki wyników wraz z odnośnymi specyfikacjami podpisane przez zarządcę i księgowego, sporządzone na podstawie dokonanego i wniesionego do ksiąg zamknięcia powinny być przesłane najdalej w terminie do dnia 1 maja 1946 r. w 2 egzemplarzach do Ministerstwa Przemysłu i po jednym egzemplarzu do właściwego Zjednoczenia i Centralnego Zarządu Przemysłu.

Doręczenie bilansów i rachunków wynikowych winno być dokonane w sposób następujący:

a) w przemyśle podległym Centralnym Zarządom: przedsiębiorstwa składają cały materiał bilansowy w 4 egzemplarzach do Zjednoczeń, które 3 egzemplarze przesyłają Centralnemu Zarządowi, ten zaś z kolei 2 egzemplarze przekaże do Departatamentu Finansowego Ministerstwa Przemysłu;

b) w przemyśle podległym Departamentowi Przemysłu miejscowego: przedsiębiorstwa składają cały materiał bilansowy w 4-ch egzemplarzach do miejscowych Dyrekcji Przemysłu Miejscowego, które 3 egzemplarze przesyłają do Departamentu Miejscowego, skąd 2 egzemplarze odesłane zostaną do Departamentu Finansowego Ministerstwa Przemysłu.

Minister Przemysłu
(—) H. Minc

Ministerstwo Aprowizacji i Handlu

Załącznik Nr 7.

ZARZĄDZENIE Nr 33.
z dnia 13 czerwca 1946 r.

W sprawie zamknięć rachunkowych za rok operacyjny 1945 w przedsiębiorstwach państwowych i pod zarządem państwowym podległych Ministerstwu Aprowizacji i Handlu.

1. Bilanse zamknięcia i rachunki wyników (zestawienie strat i zysków) winny być sporządzone z uwzględnieniem: a) zasad księgowości, b) instrukcji jednolitego planu kont, c) przepisów kodeksu handlowego, innych przepisów prawa i zarządzeń władz oraz d) wskazówek niniejszego zarządzenia.

2. Przed zamknięciem ksiąg handlowych i sporządzeniem bilansu i rachunki wyników należy sprawdzić czy wszystkie operacje okresu gospodarczego objętego zamknięciem zostały rozliczone i zaksięgowane. Stwierdzone braki i różnice uzupełnić należy przez doksięgowanie. Wszystkie dochody tego okresu, chociażby nie zrealizowane, jak również wszystkie odnoszące się doń koszty, chociażby niezapłacone, powinny być zaksięgowane.

Sprawdzeniu i uzgodnieniu podlegają również wszystkie rachunki z kategorii „Sum Pozabilansowych" jak: towary komisowe, i konsygnacyjne, gwarancje, należności i zobowiązania względnie itp.

Tak samo należy rozliczyć i uzgodnić wszelkie rozrachunki o charakterze wewnętrznym pomiędzy poszczególnymi przedsiębiorstwami wytwórczymi, centralami zbytu, zjednoczeniami rejonowymi i centralnymi danej branży , tak by z tytułu tych rozrachunków nie było żadnych rozbieżności między bilansami poszczególnych przedsiębiorstw.

3. Sporządzone z natury na koniec roku spisy inwentarzowe majątku stałego oraz wszelkiego rodzaju zapasów winny być dokładnie sprawdzone i porównane ze stanem książkowym. Ujawnione różnice należy zanalizować i ustalić przyczyny ich powstania oraz uwidocznić w odpowiedni sposób w księgach. W wypadku ujawnienia nadużyć lub złej woli czy niedbalstwa należy dowody zabezpieczyć, powiadamiając niezwłocznie właściwe organa kontroli.

4. Wszystkie salda kont osobowych na dzień zamknięcia powinny być w zasadzie potwierdzone przez kontrahentów w drodze korespondencji (listy weryfikacyjne) lub przez nadesłanie wyciągów kontowych. Niemożność uzyskania potwierdzenia zgodności salda nie wstrzymuje zamknięcia ksiąg handlowych.

5. Należności sporne i wątpliwe należy przenieść na specjalne konto należności wątpliwych. Pretensje oparte na dowodach (pokwitowania, potwierdzenia itp.) — nawet jeśli istnieje poważna wątpliwość ich ściągnięcia — nie powinny być odpisane, lecz przeniesione na konta należności wątpliwych. Rezerw na ten cel tworzyć nie należy.

Należności nieściągalne co do których wyczerpano wszystkie środki prawne celem ich windykacji z ostatecznym wynikiem negatywnym, należy spisać bezpośrednio na straty.

Na należności nieściągalne, co do których w dniu bilansu nie wyczerpano wszystkich środków windykacyjnych należy stworzyć w pasywach bilansu odpowiednie rezerwy.

Kwalifikacja należności jako wątpliwej czy nieściągalnej powinna być należycie udokumentowana.

6. Sumy wpłacone lub przekazane do Ministerstwa Aprowizacji i Handlu na poczet dochodów Skarbu Państwa odpisaniu nie ulegają. Tak samo nie podlegają odpisaniu zaliczki wpłacone do Kas Skarbowych na poczet podatku dochodowego na rok operacyjny 1945.

7. Przedmioty majątku stałego nabyte lub wytworzone przed objęciem przedsiębiorstwa przez Zarząd Państwowy, a przyjęte do bilansu otwarcia po cenach r. 1938/39 — nie podlegają przerachowaniu i powinny być w bilansie zamknięcia wykazane w wartościach książkowych z zaznaczeniem „wg. cen 1938/39 r.".

Przedmioty majątku stałego nabyte lub wykonane w r. 1945 powinny być wykazane w bilansie zamknięcia w wartościach nabycia lub wytworzenia, jako osobne pozycje oznaczone „wg. cen 1945 r.".

Również i w księgach handlowych przedmioty majątku stałego nabyte lub wytworzone w 1945 r. należy wykazać na odrębnych kontach.

8. Koszty odbudowy, remonty kapitalne i inne nakłady istotnie zwiększające wartość przejętego majątku stałego — o ile zostały zaksięgowane na konta wynikowe — powinny być przeksięgowane na konta grupy 03, a po zakończeniu robót przeniesione na odpowiednie rachunki w klasie kont majątku stałego. Ponieważ stanowią one inwestycje 1945 r. — winny być zaksięgowane na osobnych kontach, a nie na kontach odnośnych obiektów poddanych odbudowie czy remontowi kapitalnemu, oszacowanych wg. cen 1938/39 r. mimo, że materialnie nie dadzą się wyodrębnić jako przedmiot majątku stałego. Tak więc np. przy odbudowie budynku magazynowego, wartość jego będzie ostatecznie uwidoczniona na 2 kontach: 1. budynki (według cen 1938/39) zł 25.000 i 2. remont kapitalny budynków (wg. cen 1945 r.) 150.000.

9. Odpisy amortyzacyjne majątku stałego przyjętego do bilansu otwarcia według cen 1938/39 r. należy obliczyć i zaksięgować jak następuje:

a) normalną roczną stawkę obliczoną od wartości oszacowania, księgując odnośne kwoty na odpowiednie konta umorzenia wartości przedmiotów majątku stałego,
b) dodatkowo dziewięciokrotną roczną stawkę obliczoną j. w. w. p. (a) księgując ten dodatkowy odpis na oddzielnych kontach pod nazwą: „Dodatkowe umorzenie majątku przyjętego wg. cen 1938/39 r.".

Dodatkowe umorzenie majątku przyjętego według cen 1938/39 należy w bilansie zamknięcia wykazać oddzielnie.

Odpisy amortyzacyjne majątku stałego, nabytego lub wytworzonego w roku 1945 należy obliczyć i zaksięgować normalnie (bez amortyzacji dodatkowej).

Tak więc w bilansie zamknięcia należy oddzielnie wykazać:

a) odpisy amortyzacyjne normalne przedmiotów według cen 1938/39 r.;
b) odpisy amortyzacyjne dodatkowe (mnożnik 9) z zachowaniem nazwy konta jak w p. 9 (b) wyżej;
c) odpisy amortyzacyjne z tytułu uszkodzeń wojennych (według bilansu otwarcia);
d) odpisy amortyzacyjne przedmiotów nabytych lub wytworzonych w 1945 r.;
e) odpisy amortyzacyjne **jednorazowe** przedmiotów nabytych lub wytworzonych w 1945 r.

10. Koszty poniesione w związku z rewindykacją wywiezionego mienia, koszty usunięcia zniszczeń powstałych na skutek działań wojennych, koszty uruchomienia zakładów, koszty organizacji itp. koszty, które w istniejących przedmiotach majątku stałego nie stwarzają ulepszenia ani powiększenia wartości, a dokonane zostały w celu zabezpieczenia lub uporządkowania przejętych zakładów i ich uruchomienia, powinny być przed zamknięciem ksiąg ściśle ustalone i z kont wynikowych — o ile tam uprzednio zostały wpisane — winny być przeniesione na specjalne konta bilansowe w klasie O.

Wydatki te ulegają umorzeniu od 1 do 3 lat, w równych ratach rocznych, poczynając od roku operacyjnego 1946, metodą bezpośrednią. Ustalanie ilości rat pozostawia się do uznania Państwowych Zjednoczeń (Centrale).

11. Zapasy jak to: surowce, materiały pomocnicze, półfabrykaty, wyroby gotowe, towary handlowe, różne materiały itp. oszacować należy do bilansu zamknięcia wg. cen kosztu własnego nabycia lub wytworzenia, w wypadku, zaś gdyby ceny te były wyższe od obowiązujących cen rynkowych w dniu zamknięcia — po cenach rynkowych (art. 424 K. H.). Przy wytworach własnych w wypadku zastosowania cen rynkowych ulegają one zmniejszeniu o sumy tych specjalnych kosztów sprzedaży, które powstają dopiero przy realizacji (np. podatek obrotowy, prowizja na rzecz Centrali Zbytu lub Zjednoczeń).

Sprzedane lub zużyte do przerobu zapasy przyjęte do bilansu otwarcia po cenach 1938/39 r. winny być rozchodowane w wartościach obliczonych wg. cen urzędowych każdorazowo obowiązujących w okresie zużycia lub sprzedaży, a w wypadku, gdy zakup tego rodzaju surowców i materiałów dokonywany był po cenach rynkowych — wg. każdorazowo obowiązujących cen rynkowych zakupu.

Niezużyte lub niesprzedane zapasy (remanenty na dzień zamknięcia ksiąg) przyjęte do bilansu otwarcia po cenach 1938/39 r. oszacować należy do bilansu zamknięcia wg. ostatnio obowiązującej ceny urzędowej w okresie sprawozdawczym, po której przedmioty te lub zbliżone do nich mogłyby być nabyte lub wytworzone, a w wypadku gdyby były one nabywane po cenach rynkowych: wg. przeciętnej ceny rynkowej zakupu ostatniego miesiąca okresu sprawozdawczego.

Różnicę powstałe z przeszacowania zapasów oszacowanych do bilansu otwarcia wg. cen 1938/39 r. zarówno zużytych (sprzedanych) jak i pozostałych jako remanent końcowy do bilansu zamknięcia, należy odnieść na specjalne konto pod nazwą „Różnice z przeszacowania zapasów z bilansu otwarcia 1945 r.", które zamieścić należy w pasywach bilansu w grupie „Rezerw kapitałowych". W wyniku przeszacowania tych zapasów różnice na ilościach zużytych stanowić będą zwiększenie kosztu własnego produkcji wzgl. kosztu własnego materiałów sprzedanych, zaś różnice na ilościach pozostałych w remanencie zamknięcia zwiększą wartość bilansową tego remanentu.

Przy dokonywaniu przeszacowania należy przyjąć zasadę, że do produkcji rozchodowane

były najpierw zapasy wcześniejsze, a więc pochodzące z bilansu otwarcia, a dopiero po wyczerpaniu tychże — materiały z zakupu 1945 r.

Ceny przyjęte za podstawę do przeszacowania zapasów pochodzących z bilansu otwarcia powinny być uzgodnione z miejscowymi władzami administracyjnymi 2-ej instancji (Wydział Aprowizacji i Handlu) z tym jednak, że niemożność uzgodnienia nie może być powodem opóźnienia terminu sporządzenia zamknięć rachunkowych.

Celem uniknięcia rozbieżności przy szacowaniu zapasów pochodzących z bilansu otwarcia odnośne ceny powinny być ustalone przez właściwe Zjednoczenia Rejonowe w sposób jednolity dla wszystkich podległych im przedsiębiorstw danej branży, wzgl. przez Zjednoczenia Państwowe (Centrale) — w sposób jednolity dla wszystkich przedsiębiorstw położonych w tym samym rejonie.

Zapasy pochodzące z zakupów lub wytworzenia 1945 r. a zużyte do przerobu lub sprzedaży — przeszacowaniu nie ulegają, zaś remanent ich wg. spisu inwentarza na dzień 31.XII.1945 r. winien być przyjęty do bilansu zgodnie z przepisami ustępu pierwszego, przy czym przy ustaleniu kosztu własnego przyjmować należy koszt przeciętny zakupu lub wytworzenia w okresie sprawozdawczym.

12. Kwoty wydatkowane na robociznę lub administrację, składki ubezpieczalni, opłaty za prąd, gaz, wodę, podatki oraz uregulowane inne zobowiązania dotyczące okresów poprzedzających przejęcie przedsiębiorstwa przez Zarząd Państwowy nie podlegają odniesieniu na konta wynikowe i winny być zaksięgowane na specjalnym koncie „Rozrachunki z dawnym(i) właścicielem(ami)“ w grupie różnych należności i zobowiązań krótkoterminowych.

Wpływy dotyczące okresu przed przejęciem przedsiębiorstwa przez Zarząd Państwowy winny być w analogiczny sposób odniesione na wymienione wyżej konto.

W księdze inwentarzowej i bilansie konto to należy wykazać dwoma saldami, podając w aktywach sumę dokonanych wypłat, w pasywach zaś sumę otrzymanych wpływów.

13. Bilans zamknięcia i rachunek wyników (strat i zysków) należy sporządzić wg. wzoru podanego w instrukcji jednolitego planu kont. W przedsiębiorstwach, w których zestawienie rachunku wyników wg. wspomnianego wzoru nastręczałoby trudności, rachunek ten sporządzić należy w sposób wynikający ze struktury księgowości.

Do rachunku wyników należy załączyć szczegółowe specyfikacje kosztów produkcji i ogólnych kosztów administracji i sprzedaży.

Zestawiony w ten sposób bilans i rachunek wyników winny być podpisane przez Zarząd Przedsiębiorstwa i głównego księgowego, i w terminie do dnia 1 sierpnia 1946 r. przesłane w 3 egzemplarzach wraz załącznikami do właściwego Zjednoczenia Rejonowego, a w przypadku jeśli w danej branży niema Zjednoczeń Rejonowych bezpośrednio do Zjednoczenia Państwowego (Centrala).

Rejonowe Zjednoczenia po sprawdzeniu poszczególnych bilansów sporządzą na ich podstawie w 2-ch egzemplarzach zbiorcze bilanse i zestawienia wynikowe rejonów i prześlą je wraz z 2-ma egzemplarzami bilansów poszczególnych przedsiębiorstw do Zjednoczenia Państwowego (Centrala) w terminie do dnia 15 sierpnia 1946 r.

Zjednoczenia Państwowe (Centrala) sporządzą i przedłożą w terminie do dnia 1 września zbiorcze bilanse i zestawienia rachunkowe wyników danej branży oraz, osobno, bilanse własne Zjednoczeń Państwowych (Central) — Ministerstwu Aprowizacji i Handlu (Wydział Finansowo-Inspekcyjny Centralnego Zarządu Państwowego Przemysłu Spożywczego), załączając po 1 egz. zbiorczych bilansów rejonowych i po 1 egzemplarzu bilansów poszczególnych przedsiębiorstw.

Przedsiębiorstwa, Zjednoczenia Rejonowe i Zjednoczenia Państwowe winny do sporządzonych indywidualnych lub zbiorczych bilansów i zestawień rachunku wyników, dołączyć zwięzłe omówienie wyników, zawierające charakterystykę działalności przedsiębiorstwa, rejonu wzgl. Zjednoczenia Państwowego w okresie sprawozdawczym.

Przy sporządzaniu zbiorczych bilansów i zestawień rachunku wyników, należy przestrzegać następujących zasad:

a) dla Central Zbytu i Zjednoczeń Rejonowych jako takich należy sporządzić osobne bilanse zbiorcze, nie łącząc ich z bilansami zakładów wytwórczych, aby nie zaciemniać obrazu wyników pracy tych jednostek;
b) przy sumowaniu wyników ostatecznych poszczególnych przedsiębiorstw należy osobno dodać zyski, osobno zaś straty i wynik łączny wykazać w bilansie zbiorczym w dwu pozycjach, a nie per saldo.

14. Uchyla się poprzednio wydane zarządzenie Nr 29 z dnia 24 maja br. w sprawie zamknięć rachunkowych za 1945 r.

za Ministra
(—) **Dr Cz. Nowiński**

Wyciąg z protokółu **Załącznik Nr 8.**

posiedzenia Prezydium Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 8 marca 1946 r.

Ad. V. **Uchwała w sprawie rozszerzenia jednolitego planu kont, stosowanego w przemyśle państwowym podlegającym Ministerstwu Przemysłu na wszystkie przedsiębiorstwa państwowe przemysłowe i handlowe.**

Powzięto uchwałę o treści jak następuje:

„Do czasu ustalenia zasad sporządzania bilansów i zamknięć rachunkowych w drodze rozporządzenia Ministra Skarbu przewidzianego w art. 9 projektowanego dekretu o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych i zjednoczeń, obowiązywać będą od dnia 1 stycznia 1946 r. zasady księgowania ustalone przez „Jednolity plan kont" zatwierdzony przez Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Moc obowiązująca „Jednolitego planu kont" rozciąga się na wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe zarówno państwowe jak i będące pod zarządem państwowym z wyjątkiem przedsiębiorstw bankowych i ubezpieczeniowych.

Z chwilą ustanowienia nadzoru państwowego przewidzianego w związku z przejmowaniem przedsiębiorstw na włosność Państwa, obowiązek stosowania zasad „Jednolitego planu kont" rozciągać się będzie na przedsiębiorstwa, w których nadzór państwowy zostanie ustanowiony.

W przypadku, gdy rok gospodarczy przedsiębiorstwa nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym „Jednolity plan kont" wchodzi w życie z najbliższym rokiem gospodarczym, który rozpocznie się po dniu 1 stycznia 1946 r. To samo dotyczy przedsiębiorstw, które prowadzą obecnie inny typ księgowości, aniżeli ustalony w zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego o „Jednolitym planie kont" z wyjątkiem wszystkich przedsiębiorstw podległych Ministrowi Przemysłu".

68

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 1 lutego 1947 r. L. D. V. 179/2/47 (Nr 31)

w sprawie wpłaty gotówki pobranej przez organa egzekucyjne.

Do

Izb Skarbowych, Urzędów Rewizyjnych i Skarbowych

Zarządzeniem z października 1945 r. L. D. V. 33176/2-4/23/45 — Ministerstwo Skarbu zmieniło postanowienia § 76 instrukcji egzekucyjnej dla władz skarbowych, ogłoszonej w dodatku do Dziennika Urzędowego Min. Skarbu z 1932 r. Nr 20, podwyższając do 15.000 zł, kwotę pobraną przez organ egzekucyjny, która powinna być niezwłocznie wpłacona do najbliższego urzędu pocztowego (P. K. O.).

Mając na uwadze zmianę sytuacji gospodarczej jak i konieczność zwiększenia wydajności pracy poborców skarbowych — Ministerstwo Skarbu upoważnia Dyrektorów Izb Skarbowych do podwyższenia wspomnianej normy najwyżej do kwoty 50.000 zł w zależności od miejscowych warunków bezpieczeństwa.

Powyższą zmianę należy również uwzględnić w ust. 3 zarządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 27 stycznia 1946 r. Nr D. V. 65513/1-18/138/45 (Dz. Urz. M. Sk. Nr 2, poz. 21).

Dyrektor Departamentu:
S. Kołakowski

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Z MINISTERSTWA SKARBU

KOMUNIKAT

o zaginięciu bloku asygnat kasowych.

Ministerstwo Skarbu powiadamia, że blok asygnat kasowych Serii C od Nr 246101 — 246150, wydany przez Urząd Skarbowy w Skierniewicach zaginął.

Zagubiony blok asygnat unieważnia się.

KOMUNIKAT

o unieważnieniu pokwitowań kasowych.

Ministerstwo Skarbu powiadamia, że w Kasie Urzędu Skarbowego w Kętrzynie, okręgu Izby Skarbowej w Olsztynie w bloku pokwitowań kasowych wzór Nr 1 od Nr 898961—a do Nr 899000—c stwierdzono brak 5 sztuk pokwitowań, 5 sztuk odbitek pokwitowań i 1 arkusza dziennika, oznaczonych Nr 898964—a do Nr 898964—c.

Brakujące pokwitowania unieważnia się.

KOMUNIKAT

o unieważnieniu kwitariusza sekwestratorskiego.

Ministerstwo Skarbu unieważnia kwitariusz sekwestratorski Serii A, zawierający numery od 24201 — 24300 w tym niewykorzystane numery od 24281 do 24300, wydany przez 1 Urząd Skarbowy w Gdańsku.

Cena numeru niniejszego zł 90.—

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata: roczna zł 800; półroczna zł 450; kwartalna zł 250; miesięczna zł 100.

Prenumeratę należy wpłacać na konto czekowe Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu w P. K. O. Nr I-4428, podając cel wpłaty, nazwę instytucji względnie nazwisko i imię wpłacającego, adres oraz okres czasu którego prenumerata dotyczy. Wysyłkę egzemplarzy dokonuje się po otrzymaniu wpłaty. Prenumeratę przyjmuje się na okresy od miesiąca następnego po dokonaniu wpłaty, jednak na okres nie dłuższy niż do końca 1947 r.

Reklamacje z powodu nieotrzymania numeru należy zgłaszać we właściwym Urzędzie pocztowym natychmiast po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Reklamacje kierowane do Administracji pozostaną bez odpowiedzi. Pojedyńcze numery są do nabycia w Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4. Cena ogłoszeń za 1 milimetr szerokości 1 szpalty, wynosi zł 40.

Druk. „AUTOMA", Warszawa, ul. Wileńska 7.